

Noordkwartier

christelijk primair onderwijs

Postbus 10
9930 AA Delfzijl
T (0596) 63 23 97
info@noordkwartier.nl
www.noordkwartier.nl

Bestuursverslag 2018

(190412/ VERSIE 0.7)

Voorwoord

Voor u ligt het Jaarverslag 2018 van Noordkwartier.

Op de volgende pagina's geeft de directeur-bestuurder een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen.

De raad van toezicht legt in zijn verslag publiekelijk verantwoording af over het door haar uitgevoerde toezicht.

In **hoofdstuk 1** komen de algemene instellingsgegevens, het organogram van Noordkwartier en de samenstelling van de diverse gremia aan bod.

Het leerlingenbeleid en kengetallen met leerlingaantallen van de scholen zijn in **hoofdstuk 2** beschreven.

Hoofdstuk 3 geeft naast personele kengetallen verschillende ontwikkelingen in het personeelsbeleid in 2018.

Hoofdstuk 4 geeft inzicht in de kwaliteitsaspecten van het onderwijs en de ontwikkelingen en innovatie op onderwijskundig gebied.

Het onderdeel bedrijfsvoering kunt u vinden in **hoofdstuk 5**.

In **hoofdstuk 6** staan onder meer de huisvestingsprojecten in 2018 beschreven.

De continuïteitsparagraaf kunt u vinden onder **hoofdstuk 7**.

In **hoofdstuk 8** staan de mogelijke risico's beschreven waar Noordkwartier rekening mee houdt.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Verslag Directeur-Bestuurder	6
<i>Bestuurlijke ontwikkelingen</i>	6
<i>Het Strategisch Plan</i>	6
<i>Ontwikkelingen op het gebied van onderwijskwaliteit</i>	7
<i>Ontwikkelingen op het gebied van personeel</i>	7
<i>AVG/Privacy</i>	7
<i>Samenwerkingsscholen en kindcentra</i>	7
<i>Demografische ontwikkelingen</i>	8
<i>Ontwikkelingen als gevolg van aardbevingen</i>	8
<i>Scholenplan (NCG/NAM/Gemeente/Schoolbesturen)</i>	8
Raad van toezicht	10
<i>Algemeen</i>	10
<i>Toezichtvisie en toezichtkader</i>	10
<i>Informatievoorziening</i>	10
<i>Vergaderingen</i>	11
<i>Besluiten</i>	12
<i>Auditcommissie Financiën</i>	12
<i>Commissie Onderwijskwaliteit</i>	12
<i>Remuneratiecommissie</i>	13
<i>Samenstelling raad van toezicht en rooster van aftreden</i>	13
<i>Honorering</i>	15
Hoofdstuk 1: Algemene informatie	16
<i>Juridische structuur</i>	16
<i>Kernactiviteit</i>	16
<i>Werkgebied</i>	16
<i>Missie</i>	16
<i>Organisatie</i>	16
<i>Organogram van Noordkwartier</i>	17
<i>Samenstelling Raad van Toezicht en Directeur Bestuurder</i>	17
<i>Samenstelling stafbureau</i>	18
<i>Directieteam</i>	18
<i>Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR)</i>	18
<i>Scholen</i>	18
<i>Klachtenrecht</i>	19
Hoofdstuk 2: Leerlingen aantallen	20
<i>Leerlingenaantallen per school 1-10-2018</i>	20
<i>Leerlingenaantallen per gemeente 1-10-2018</i>	20
Hoofdstuk 3: Personele kengetallen en personeelsbeleid	21
<i>Overzicht</i>	21
<i>Verdeling over functiegroepen</i>	21
<i>Dienstverbanden</i>	21
<i>Verdeling mannen / vrouwen</i>	22
<i>Leeftijdsopbouw</i>	22
<i>Ziekteverzuim</i>	23
<i>Scholing en training</i>	24

<i>Personeelsbeleid</i>	24
Regionaal Transfercentrum	24
Mobiliteitsbeleid	25
Persoonlijke ontwikkeling personeel	25
Meerjarenformatiebeleid	25
Beheersing uitkeringen na ontslag	25
Herbenoemingsverplichtingen	25
Besteding werkdrukmiddelen	26
<i>Noordkwartierdag</i>	26
<i>Verantwoording Prestatiebox</i>	26
Hoofdstuk 4: Onderwijs en Kwaliteit	27
<i>Eigen kwaliteitskader</i>	27
<i>Resultaten/eindopbrengsten 2018</i>	27
Inspectiebezoek	29
<i>Elke dag samen een beetje beter</i>	30
Leercafé 's	30
<i>Deelname aan Provinciaal auditteam</i>	30
<i>Sociale veiligheid</i>	31
<i>Schoolmonitor</i>	31
<i>Hoogbegaafde leerlingen</i>	31
<i>Innovatiebudget</i>	31
<i>ICT</i>	32
<i>Bewegingsonderwijs</i>	32
<i>Zorg en begeleiding en Passend Onderwijs</i>	32
Regionaal Expertise Team	32
Hoofdstuk 5: Financiën	36
<i>Gevoerd financieel beleid</i>	36
<i>Analyse financieel resultaat</i>	36
Baten 2018	37
Lasten 2018	38
<i>Treasury- en financieringsbeleid</i>	41
<i>Financiële ontwikkelingen en overige financiële informatie</i>	41
Algemene Ontwikkeling	41
Vermogenspositie	42
Bestemmingsreserves	43
Hoofdstuk 6: Materiële zaken en Huisvesting	44
<i>Algemeen</i>	44
<i>Gerealiseerd onderhoud</i>	44
<i>Scholenplan aardbevingsgebied</i>	44
De projecten	44
Hoofdstuk 7: Continuïteitsparagraaf	46
<i>Algemeen</i>	46
<i>Horizontale verantwoording en dialoog met belanghebbenden.</i>	46
<i>Financieel beleid</i>	47
Kengetallen	47
Meerjarenbegroting 2019	47
<i>Leerlingen</i>	49
<i>Investeringen</i>	50

<i>Personeel</i>	50
<i>Materiele kosten</i>	50
<i>Resultaat</i>	50
Hoofdstuk 8: Interne risicobeheersing en controlesysteem	52
<i>Budgetbeheer en financiële buffers bij risicomanagement</i>	52

Verslag Directeur-Bestuurder

Met het bestuursjaarverslag leggen wij graag verantwoording af. Aan de maatschappij en aan de ouders die hun kinderen aan onze scholen toevertrouwen.

Met dat vertrouwen van ouders als ruggensteun hebben onze medewerkers zich ook dit schooljaar met passie en deskundigheid ingezet 'Met oog voor ieder kind'. Dank zowel aan onze medewerkers als aan de ouders en we gaan met vertrouwen op weg naar de toekomst.

Bestuurlijke ontwikkelingen

Sinds de verhuizing naar een gezamenlijk bestuurskantoor in Appingedam is de samenwerking met het bestuur van Openbaar Onderwijs Marenland geïntensiveerd.

In 2018 heeft bij Marenland een bestuurswisseling plaatsgevonden, Noordkwartier is betrokken geweest bij het samenstellen van het functieprofiel met als doel de samenwerking tussen beide besturen te versterken.

Met de kinderopvangorganisatie Kids2b en de Stichting Marenland worden ook gesprekken gevoerd over het ontwikkelen van IKC's op verschillende locaties. Een gezamenlijke visie moet leiden tot een samenwerkingsovereenkomst die het vormen van IKC's mogelijk maakt.

Het Strategisch Plan

In 2015 hebben diverse gremia binnen Noordkwartier een bijdrage geleverd aan de totstandkoming van het Strategisch Plan 2015-2020: "*Noordkwartier, waar de toekomst vandaag begint*".

De gesprekken die we gevoerd hebben, de landelijke en regionale ontwikkelingen en de analyse volgens het INK-model leiden ons via de vijf speerpunten naar verbeteringen van het onderwijs.

- talenten
- professionaliteit
- toekomst
- samenwerking
- kwaliteit

Dit is waar we ons voor zullen inzetten, ons mee zullen profileren en op de werkvloer concreet mee aan de slag zullen gaan. In het jaarverslag van de verschillende scholen zal hier verder aandacht aan worden besteed. In het directieteam worden gemeenschappelijke actieplannen verder uitgewerkt door verschillende werkgroepen, waarin stafadviseurs, directeuren en leerkrachten samenwerken.

In mei 2018 hebben wij de doelstellingen van het schooljaar 2017-2018 geëvalueerd en zijn m.b.v het INK-model de resultaten voor schooljaar 2018-2019 vastgesteld (zie bijlage: Succesbepalende factoren + resultaten Schooljaar-plan 2018-2019).

Het jaarplan wordt in vier perioden van 6-8 weken opgeknipt in concrete tussendoelen- en acties. Middels het verbeterbord (scrum-methodiek) wordt de voortgang met directie en staf (tweewekelijks) gevolgd en eventueel bijgesteld.

In 2018 is gestart met de voorbereiding van een nieuw strategisch plan voor de komende vier jaar.

Ontwikkelingen op het gebied van onderwijskwaliteit

De kwaliteit van het onderwijs op de scholen wordt door de directeuren goed bewaakt. De scholen van Noordkwartier vallen, op één na, allen onder het basisarrangement van de Inspectie. In 2018 heeft de inspectie één school van Noordkwartier bezocht omdat zij onvoldoende leerresultaten behaalt.

Ontwikkelingen op het gebied van personeel

De afgelopen jaren heeft Noordkwartier beleid gevoerd dat was gericht op het terugdringen van risico's als gevolg van krimp van het aantal leerlingen. Daarmee heeft zij voorkomen dat er gedwongen ontslag is geweest. Het afgelopen jaar is de krapte op de arbeidsmarkt toegenomen. Noordkwartier heeft alle structurele vacatures kunnen vervullen en daarnaast ook personeel met een tijdelijk dienstverband in een invalpool geplaatst. Om ook in de komende jaren vacatures te kunnen vervullen wordt er beleid gemaakt voor het binden en boeien van personeel.

AVG/Privacy

Op 25 mei 2018 is de AVG in werking getreden. Noordkwartier heeft samen met Marenland een FG aangetrokken die beide partijen ondersteunt in het voldoen aan alle eisen die de AVG met zich meebrengt.

Daarnaast hebben Marenland en Noordkwartier alle benodigde overeenkomsten en beleidsstukken ingekocht bij YourSafetyNet. Hier is ook een e-learning ingekocht, die door alle werknemers van Noordkwartier is gedaan. Alle directeuren en ICT-coördinatoren hebben nog een extra scholing gevolgd. Alle medewerkers en vrijwilligers hebben een medewerkerovereenkomst en een gedragscode getekend.

Samenwerkingsscholen en kindcentra

In de notitie 'Afspraken in een samenwerkingsschool' staat beschreven welk beleid beide besturen hebben als het gaat over de detachering van personeel bij het andere schoolbestuur, de financiële afwikkeling van inventaris en gebouw (status onderhoud) en het toezicht op en de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de levensbeschouwelijke identiteit binnen de samenwerkingsschool.

In 2018 hebben de beide bestuurders een schoolbezoek aan de samenwerkingsscholen gebracht.

Op de scholen zien we dat er op het gebied van onderwijs veel nieuwe dingen worden opgepakt: methodes worden vernieuwd of opnieuw beoordeeld of deze nog passend zijn. De onderwijsvisie, zoals deze in het fusietraject is geformuleerd wordt geïmplementeerd en ook op het gebied van het pedagogisch klimaat worden nieuwe methodes geïntroduceerd. Op alle locaties wordt gekeken naar de wijze waarop met kids2b of een andere kinderopvangorganisatie kan worden samengewerkt in een kindcentrum en hoe een doorgaande lijn voor jonge kinderen gerealiseerd kan worden.

Op het gebied van de identiteit en de wijze waarop het 'vak' levensbeschouwing wordt uitgevoerd en de feesten en rituelen worden gevierd, wordt door de gevormde identiteitscommissies toegezien op de naleving van de afspraken die hier op schoolniveau zijn gemaakt. Daarnaast overleggen zij over de ontwikkelingen op dit gebied op de school en kijken zij op welke wijze verbeteringen en veranderingen mogelijk en wenselijk zijn. De wijze waarop dit ingevuld wordt verschilt op de scholen, dat is ook goed, omdat de scholen ook verschillend zijn. Er is wel behoefte om met elkaar te delen en van elkaar te leren, daarom

zal er in schooljaar 2018-2019 een ontmoeting georganiseerd worden voor de identiteitscommissies van alle samenwerkingscholen.

Demografische ontwikkelingen

De komende jaren zo is de verwachting, zullen bij Noordkwartier meer leerlingen uitstromen dan er in zullen stromen.

Leerlingenaantallen	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Noordkwartier	1478	1482	1422	1348	1345	1368	1342	1299	1264

Het aantal leerlingen is in 2017 fors gedaald hetgeen vooral is veroorzaakt door de fusie van de Meerpaal met de Noorderbreedte onder het bevoegd gezag van Marenland. Daarnaast zit Noordkwartier in een krimpgebied en speelt ook de aardbevingsproblematiek een rol in de ontwikkeling van het aantal leerlingen. Naast de bevolkings- en leerlingenkrimp spelen in het onderwijs op dit moment discussies over de minimale omvang van scholen om kwalitatief goed onderwijs te kunnen geven, de vorming van samenwerkingscholen, nieuwe school- en leerconcepten en de invoering van passend onderwijs.

Het beleid van Noordkwartier blijft onverminderd gericht op een school met een omvang van minimaal vier combinatiegroepen (80-100 leerlingen). Door scholen te fuseren heeft Noordkwartier vanaf 1 augustus 2016 geen scholen onder de 80 leerlingen.

Ontwikkelingen als gevolg van aardbevingen

De scholen in Noordoost-Groningen staan aan de vooravond van veranderingen. In 2015 heeft onderzoek plaatsgevonden naar wat er moet gebeuren met de schoolgebouwen als gevolg van de gaswinning en het risico op aardbevingen. Nu duidelijk is geworden dat er bouwkundige maatregelen nodig zijn, ligt er een forse opgave om de schoolgebouwen aardbevingsbestendig te maken. Tegelijkertijd zullen door krimp en ontgroening diverse scholen in de komende jaren fuseren. Dit heeft gevolgen voor de huisvestingssituatie. Scholen zullen verdwijnen, nieuwe brede scholen of kindcentra zullen worden gebouwd, bestaande scholen zullen worden omgebouwd of uitgebreid tot brede school of kindcentrum. In korte tijd zullen de scholen hun onderwijsvisie om moeten zetten in plannen voor nieuwbouw. Voor de realisatie van de nieuwe gebouwen moeten scholen soms voor een periode van meer dan een jaar ondergebracht worden in een tijdelijk gebouw. Dit vraagt veel van directeuren en de schoolteams.

Scholenplan (NCG/NAM/Gemeente/Schoolbesturen)

In 2016 is een convenant afgesloten om te komen tot aardbevings- en toekomstbestendige schoolgebouwen.

Het scholenprogramma richt zich op het aardbevingsbestendig maken van 101 schoolgebouwen in 9 gemeenten in Groningen die te kampen hebben met de gevolgen van door gaswinning geïnduceerde aardbevingen. In combinatie met dit aardbevingsbestendig maken worden tevens maatregelen meegenomen die bijdragen aan de toekomstbestendigheid van de onderwijshuisvesting in de regio. Het scholenprogramma is inmiddels vergevorderd in termen van besluitvorming op gemeentelijk niveau.

Daarmee komt de programmafase ten einde en kan worden overgegaan tot uitvoering. In een aantal gemeenten is daarmee overigens al een begin gemaakt.

Los van een mogelijke enkele verschuiving ten gevolge van de definitieve besluitvorming kan het scholenprogramma nu als volgt in beeld worden gebracht. Van de 101 bestaande schoolgebouwen worden:

- 60 schoolgebouwen aan de onderwijsfunctie onttrokken
- 41 schoolgebouwen bouwkundig versterkt
- 29 nieuwe schoolgebouwen gerealiseerd (brede scholen en integrale kindcentra)

Voor de scholen van Noordkwartier betekent dat:

- 2 scholen bouwkundig worden versterkt
- 8 scholen nieuwgebouwd worden (onderdeel van een kindcentrum)

Appingedam, februari 2019

Mevr. W. Drenth

Directeur bestuurder

Raad van toezicht

Algemeen

De statuten van Noordkwartier voorzien in een raad van toezichtstructuur, waarbij het bestuur van de stichting is opgedragen aan de directeur–bestuurder en de raad van toezicht integraal toezicht houdt op het bestuur van de stichting en onder hem vallende scholen alsmede het functioneren van de directeur–bestuurder in het bijzonder. Daarnaast heeft de raad van toezicht een adviesrol en is werkgever van de directeur–bestuurder. De directeur–bestuurder is het bevoegd gezag en is belast met het bestuur en is eindverantwoordelijkheid van de organisatie.

Toezihtvisie en toezichtkader

Het afgelopen jaar heeft de raad van toezicht zich gericht op het realiseren van een toezichtvisie en bijbehorend toezichtkader. In de toezichtvisie beschrijft de raad van toezicht hoe hij concreet toezicht houdt op het bestuur, de besturing en het functioneren van de organisatie. De raad van toezicht heeft uiteengezet waarvoor hij wil staan, waarop hij zich richt en hoe hij toezicht houdt. Met deze visie weten directeur–bestuurder en raad van toezicht hoe ze zich tot elkaar verhouden, op welke wijze er wordt samengewerkt en wat men van elkaar mag en kan verwachten.

Om zijn taak op een professionele wijze te kunnen vervullen, hanteert de raad van toezicht een toezichtkader. Dit document geeft weer welke externe en interne kaders gelden bij het toezicht houden en welke besturings- en beheersingsprocedures daarbij een rol spelen. Het toezichtkader kan ook afspraken bevatten die op korte termijn (bijvoorbeeld per kwartaal) te realiseren zijn en na succes uit het kader verdwijnen en afspraken die wellicht structureel controle vereisen. Zowel de visie als het kader zijn geen statische documenten, de kunst is ze actueel te houden en proactief in te spelen op actuele ontwikkelingen.

Informatievoorziening

Naast de statutair voorgeschreven informatie (begroting en jaarrekening) laat de raad van toezicht zich informeren over de strategie van de organisatie, de financiële en algemene gang van zaken binnen Noordkwartier en eventuele risico's. Dit gebeurt onder meer via de raad van toezicht- commissies, in zijn vergaderingen met de directeur–bestuurder en via voortgangsrapportages.

De raad van toezicht wordt vanuit de VTOI geïnformeerd over landelijke onderwijsontwikkelingen. Een aantal leden hebben deelgenomen aan diverse scholingsprogramma's die werden verzorgd door zowel het Onderwijsbureau Meppel als de VTOI NVTK academie.

Daarnaast is de raad ook zelf in gesprek gegaan met interne en externe belanghebbenden zoals: de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad, de directeuren van de scholen, het Onderwijsbureau Meppel en de staf. Ook dit jaar heeft de raad van toezicht weer diverse schoollocaties bezocht. Er is kennis gemaakt met de onderwijsinspecteur waarbij er uitleg is gegeven over onderwijsinspectie nieuwe stijl en tenslotte heeft de raad van toezicht deelgenomen aan de masterclass Governance bij een zelfsturende organisatie. Aan deze bijeenkomst namen ook bestuurders en raden van toezicht deel van collega organisaties voor primair onderwijs uit de regio.

Belangrijke onderwerpen waarover de raad van toezicht in 2018 is geïnformeerd, zijn:

- Strategie en meerjarenbeleid;
- Ontwikkelingen Kindcentra;
- Financiële rapportages;
- Begroting 2018 en 2019;
- Management rapportage;
- Jaarrekening en bestuursverslag;
- Rapportage beleggingen;
- Samenwerkingsovereenkomst KNM;
- Onderzoek schooladvies;
- Toezicht op onderwijskwaliteit:
- Waarneming van directeur – bestuurder bij belet;
- Notitie 10 stappen AVG;
- Eindresultaten eind groep 8 Noordkwartier;
- Onderwijskwaliteit binnen Noordkwartier;
- Onderwijsontwikkelingen en de gevolgen daarvan voor Noordkwartier;
- Samenwerking met partners zoals Marenland en Kids2B;
- Samenwerking met derden;
- Ontwikkelingen binnen het externe toezicht en de gevolgen daarvan voor de gehele organisatie van Noordkwartier en de raad van toezicht in het bijzonder.

Een belangrijk aandachtspunt voor de raad van toezicht is zijn betrokkenheid bij de verschillende scholen van de organisatie. Ook in 2018 zijn weer diverse schoollocaties bezocht. Door in de scholen te zijn, gesprekken te voeren met de directeuren, de leraren en de leerlingen krijgt de raad van toezicht een goed beeld van de uitdagingen, de ervaringen en ontwikkelingen van de diverse scholen. Deze bezoeken zijn voor de raad zeer waardevol en zijn naast een bron van informatie ook een inspiratiebron om op het beleid en onderwijsontwikkelingen toe te kunnen zien. Inmiddels heeft de raad van toezicht alle scholen van Noordkwartier bezocht.

Naast de schoolbezoeken heeft de raad van toezicht ook contact met de Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR). Deze bijeenkomsten verlopen in een goede constructieve sfeer.

De raad van toezicht heeft veel waardering voor de gastvrijheid en open wijze waarop de raad geïnformeerd wordt, alsmede voor de voortreffelijke wijze waarop alle betrokkenen in gezamenlijkheid werken aan de verdere ontwikkeling van het onderwijs binnen Noordkwartier.

Tenslotte spreekt de raad zijn waardering uit voor de inspirerende wijze waarop de directeur-bestuurder aan de organisatie en aan de onder haar bevoegd gezag vallende scholen leiding heeft gegeven.

De raad van toezicht is mede op basis van de accountantscontrole van mening dat alle middelen op een rechtmatige en doelmatige wijze worden aangewend.

Vergaderingen

De raad van toezicht heeft in 2018 vijf keer vergaderd in aanwezigheid van de directeur-bestuurder. De raad van toezicht in zijn oude samenstelling heeft goedkeuring verleend aan de jaarcijfers, het financiële beleid en de uitkomsten van de accountantscontrole over het

jaar 2017. Ook heeft de remuneratiecommissie het jaargesprek gevoerd met de directeur-bestuurder.

De bespreking van de jaarcijfers en uitkomsten accountantscontrole vond plaats in aanwezigheid van zowel de externe accountant als de adviseur onderwijs & onderwijskwaliteit.

Besluiten

De raad van toezicht heeft in 2018 de volgende besluiten genomen:

- Vaststelling vergaderrooster raad van toezicht 2019;
- Benoeming van mevrouw J. Hendriksen als vice - voorzitter van de raad van toezicht;
- Benoeming van de heer G.J. Lomulder als lid van de raad van toezicht op voordracht van de GMR;
- Vaststelling van de volgende reglementen:
 - bestuursreglement;
 - reglement commissie onderwijskwaliteit;
 - reglement auditcommissie;
 - reglement remuneratiecommissie;
- Vaststelling toezichtvisie en bijbehorend toezichtkader;
- Kader voor toezicht op onderwijskwaliteit;
- Opdracht verstrekt aan de externe accountant.

De raad van toezicht heeft in 2018 aan de volgende voorgenomen besluiten van de directeur – bestuurder goedkeuring verleend:

- Begroting 2019 en meerjarenbegroting tot 2022 van Noordkwartier;
- Oprichting Vereniging Kansrijke Groningers;
- Klokkenuidersregeling.

Auditcommissie Financiën

De raad van toezicht in zijn nieuwe samenstelling kent een auditcommissie Financiën. Deze commissie heeft de volgende taken:

- Het adviseren van de raad van toezicht over het toezicht op het financiële beleid van de directeur-bestuurder, de interne risicobeheersing- en controlesystemen, de financiële verslaggeving en de naleving van de regelgeving;
- Het in samenspraak met de directeur-bestuurder voorbereiden van de vergaderingen van de raad van toezicht over begroting en jaarrekening;
- Het voeren van het vooroverleg met de accountant over de jaarrekening;
- Het adviseren van de raad van bestuur over het financiële beleid en de interne risicobeheersing- en controlesystemen.

De commissie is in het verslagjaar vijf keer bijeen geweest in aanwezigheid van de directeur-bestuurder en de adviseur planning & control van het Onderwijsbureau Meppel.

Commissie Onderwijskwaliteit

Naast de auditcommissie financiën kent de raad van toezicht ook een commissie Onderwijskwaliteit. Deze commissie heeft de volgende taken:

- Het adviseren van de raad van toezicht over het toezicht op het onderwijskwaliteit-, innovatie- en personeelsbeleid van de directeur-bestuurder, de interne risicobeheersing- en controlesystemen, de verslaggeving en de naleving van de regelgeving;

- Het in samenspraak met de directeur-bestuurder voorbereiden van de vergadering van de raad van toezicht, die specifiek gewijd is aan onderwijskwaliteit;
- Het voeren van overleg met de adviseur onderwijs & onderwijskwaliteit.

De commissie is in het verslagjaar vijf keer bijeen geweest in aanwezigheid van de directeur-bestuurder en de beleidsadviseur onderwijs en kwaliteit.

Remuneratiecommissie

De remuneratiecommissie kent de volgende taken:

- Het ten minste eenmaal per jaar beoordelen van de directeur-bestuurder;
- Het namens de raad van toezicht jaarlijks voeren van voortgangsgesprekken met de directeur-bestuurder;
- Het in geval van vacatures in het bestuur doen van voorstellen aan de raad van toezicht tenminste ten aanzien van selectiecriteria en benoemingsprocedures;
- Het doen van voorstellen aan de raad van toezicht over het te voeren bezoldigingsbeleid voor het bestuur en de bezoldiging van de directeur-bestuurder;
- Het doen van voorstellen aan de raad van toezicht over het te voeren bezoldigingsbeleid voor leden van de raad van toezicht.

De remuneratiecommissie is in het verslagjaar twee keer bij elkaar geweest.

Samenstelling raad van toezicht en rooster van aftreden

De leden van de raad van toezicht worden door de raad zelf benoemd aan de hand van een tevoren vastgestelde profielschets. De leden zijn onafhankelijk en hebben geen verbintenis met maatschappelijke organisaties of partijen, waarmee Noordkwartier in het zakelijk verkeer te maken heeft. Deze onafhankelijkheid komt tijdens het wervingstraject van nieuwe leden raad van toezicht expliciet aan de orde. In dit kader kan ook de Code Goed bestuur Primair Onderwijs worden genoemd, die op 1 augustus 2017 in werking is getreden. Onderdeel hiervan is onder andere dat hoofd- en nevenfuncties van alle leden worden gemeld bij de voorzitter van de raad van toezicht en worden opgenomen in het jaarverslag. Uit dit overzicht blijkt dat geen enkel lid tevens toezichthouder is in dezelfde of aanpalende onderwijssector in hetzelfde verzorgingsgebied.

In de statuten is bepaald dat leden van de raad van toezicht aftreden volgens een rooster van aftreden. Een lid wordt benoemd voor een periode van vier jaar, waarbij een aftredend lid maximaal één keer herbenoembaar is. In juni is de heer G.J. Lomulder, op voordracht van de GMR, benoemd in de raad van toezicht. Met deze laatste benoeming bestaat de raad van toezicht in totaal uit vijf leden. In het jaar 2019 zal de eerste zelfevaluatie van deze volledig nieuwe raad van toezicht plaats vinden. Op dit moment wordt onderzocht op welke wijze de evaluatie op een professionele wijze ingevuld kan gaan worden.

Het overzicht van de raad van toezicht in 2018, de verdeling van aandachtsgebieden en de hoofd- en nevenfuncties van de leden.

<p>Mevrouw drs. J. Anninga MBA Voorzitter raad van toezicht, voorzitter remuneratiecommissie, lid auditcommissie.</p>		
<p>Algemeen bestuurlijke kennis en kennis van onderwijs</p>	<p>Zelfstandig ondernemer Adviseur in bestuur en toezicht</p>	<p>Voorzitter (a.i.) raad van toezicht Treant zorggroep; Vicevoorzitter raad van toezicht Ubbo Emmius scholengemeenschap (tot september); Vicevoorzitter raad van toezicht Tinten Welzijnsgroep; Lid raad van toezicht SSZOG; Lid expertgroep Werkgeverschap, Vereniging van Onderwijs Instellingen; Voorzitter Noordgang IV VNO-NCW.</p>
<p>De heer drs P.B. Boon Lid raad van toezicht, voorzitter commissie onderwijskwaliteit.</p>		
<p>Algemeen bestuurlijke kennis en kennis van het onderwijs</p>	<p>Gepensioneerd lid van de centrale directie van de Christelijke Scholengemeenschap Groningen</p>	<p>Voorzitter CDA - afdeling Groningen – Ten Boer; Lid algemeen bestuur van de provinciale CDA – afdeling Groningen; Voorzitter reflectieteam van de coöperatie Woldwijk; Voorzitter bezwarencommissie Winkler Prins scholengemeenschap Veendam.</p>
<p>De heer drs. K. de Groot RC Lid raad van toezicht, voorzitter auditcommissie.</p>		
<p>Kennis financiën en control.</p>	<p>Concerncontroller Dienst Uitvoering onderwijs</p>	<p>Lid raad van toezicht Roelof van Echten College; Lid toelatingscommissie Executive Master of Finance and Control (RuG).</p>
<p>Mevrouw mr. J Hendriksen Vicevoorzitter raad van toezicht, lid remuneratiecommissie en lid commissie onderwijskwaliteit.</p>		
<p>Bedrijfsjuridische kennis.</p>	<p>Senior bedrijfsjurist UMCG</p>	<p>Voorzitter raad van toezicht GoedGeregeld</p>

		Gastdocent Strategisch Juridisch Management (Hanze Hogeschool)
De heer G.J. Lomulder Lid raad van toezicht		
Kennis HRM	Hr manager Cura XL BV Assen	Lid faculteit Register Specialistisch Casemanagement

Honorering

De honorering van de raad van toezicht vindt plaats volgens de richtlijnen van de PO-Raad. Voor de voorzitter geldt een jaarlijks honorarium van € 4500 en voor leden is een honorarium van € 3000 van toepassing. Deze bedragen zijn exclusief BTW en reiskostenvergoeding.

Hoofdstuk 1: Algemene informatie

Juridische structuur

Noordkwartier is een stichting. In dit geval de Stichting voor Christelijk Primair Onderwijs in de gemeenten Appingedam, Delfzijl en Loppersum. Het bestuursnummer is 41558.

Kernactiviteit

Onze kerntaak en wettelijke opdracht luidt: de kwalificatie, socialisatie en identificatie van leerlingen.

Werkgebied

Het werkgebied van de Stichting omvat de gemeenten Appingedam, Delfzijl en Loppersum.

Missie

De missie van Noordkwartier kenmerkt zich door "drie V's": *Veelkleurig, Verantwoordelijk en Verbonden.*

Veelkleurig

Onze scholen geven invulling aan hun christelijke identiteit naast een eigen 'kleur' aan hun onderwijs. We stimuleren diversiteit in onderwijs en talentontwikkeling. Profileren van de scholen, binnen de bestuurlijke kaders, heeft een hoge prioriteit.

Verantwoordelijk

Als christelijke scholen, leggen we, vanuit onze overtuiging, verantwoording af voor de keuzes die we maken. Kinderen hebben recht op kwalitatief hoogstaand onderwijs, gegeven door professionals, gericht op de toekomst met aandacht voor zorg en welzijn. Zowel ouders als overheden verschaffen we inzicht in de opbrengsten door kwaliteitsmeting.

Verbonden

Onze scholen staan midden in de maatschappij en hebben daarin een functie. We streven ernaar onderwijsvoorzieningen te realiseren op dorps- of wijkniveau, in dialoog met alle betrokkenen, zoals kinderen/ouders, andere (onderwijs)instellingen en (lokale) overheden. Scholen werken samen waar dit voordelen oplevert.

Organisatie

Noordkwartier heeft zich verbonden aan de code Goed Bestuur.

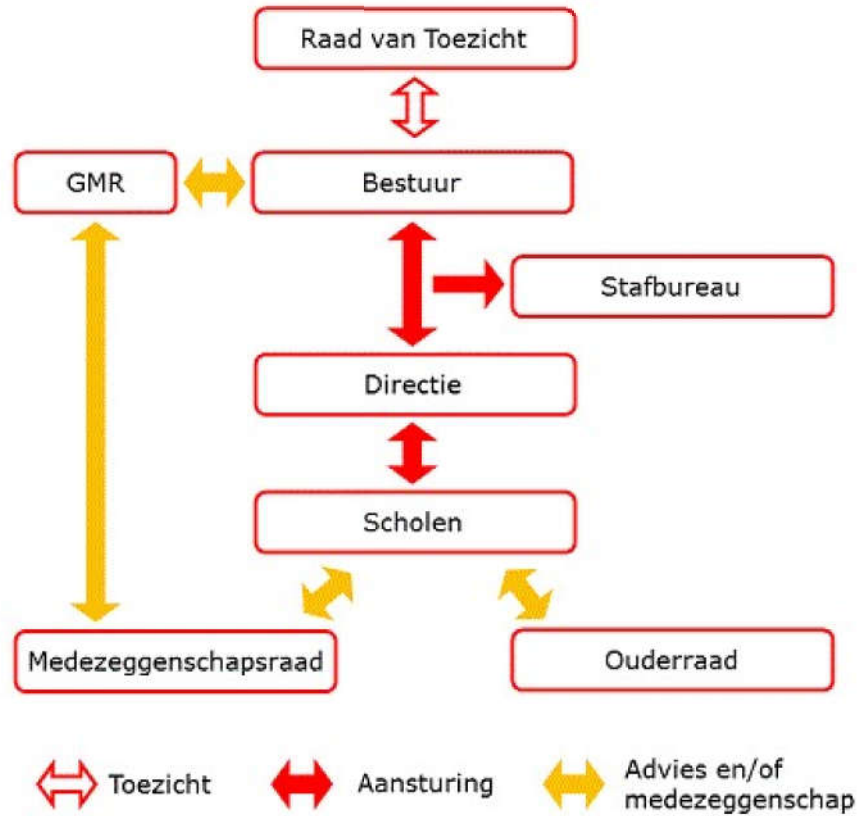
De code Goed Bestuur vormt een set van principiële uitspraken over goed, adequaat en transparant besturen. De principes zeggen iets over de waarden die aan het gedrag en de cultuur ten grondslag liggen en de kenmerken van de houding van waaruit betrokkenen handelen, zoals wederzijds respect, transparantie, dialoog, gezamenlijkheid en verantwoording.

De code Goed Bestuur is geen doel op zich maar een middel. De beoogde meerwaarde van de code is:

- het stimuleren van de kwaliteit van het functioneren van de scholen en het bestuur;
- het behouden en versterken van het vertrouwen van de belanghebbenden en
- het beschermen en versterken van de reputatie van de scholen en het bestuur.

Organogram van Noordkwartier

Samenstelling Raad van Toezicht en Directeur Bestuurder

De Raad van Toezicht bestaat uit de leden:

<i>Naam</i>	<i>Plaats</i>	<i>Functie</i>	<i>Jaar van aftreden</i>
Mevr.J.Anninga	Loppersum	Voorzitter	2021
Dhr.P.B.Boon	Ten Boer	Lid	2021
Dhr.K. de Groot	Gieten	Lid	2021
Mevr.J.W.Hendriksen	Groningen	Lid	2021
Dhr.G.Lomulder	Meppel	Lid	2022

De leden van de RvT functioneren binnen hun eerste termijn van benoeming.

Het Bestuur bestaat uit:

<i>Naam</i>	<i>Plaats</i>	<i>Functie</i>
Mevr. W. Drenth	Roden	Directeur-bestuurder

Samenstelling stafbureau

Noordkwartier heeft gekozen voor een beperkte omvang van het stafbureau.

Op het stafbureau zijn de volgende medewerkers werkzaam:

Mevr. R. Noordhoff; managementassistente

Dhr. H. Visser: personeelsadviseur

Mevr. M. Pieters: beleidsadviseur onderwijs en kwaliteit

Mevr. M. Dijkstra: directeur flexpool en interne coach.

Directieteam

De directeuren komen tweewekelijks samen. In verschillende werkgroepen worden o.l.v. de staf-adviseurs actieplannen opgesteld en uitgevoerd. Bij elke bijeenkomst wordt de voortgang met elkaar besproken, middels de scrum-methodiek. Indien nodig worden onderwerpen uitgebreider met elkaar besproken in een (directie)teamsessie. De informatiedeling vindt plaats via OneDrive en is geheel papierloos.

Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR)

De GMR overlegt iedere maand met de directeur-bestuurder van Noordkwartier. De GMR voorziet haar gevraagd en ongevraagd van advies en/of instemming, zoals dat wettelijk is vastgelegd. Het doel is steeds om enerzijds een effectieve bijdrage te leveren aan de werk- en leeromgeving van Noordkwartier en anderzijds de ontwikkelingen van Noordkwartier met elkaar kritisch te volgen.

Voor het Jaarverslag van de GMR wordt verwezen naar de bijlage. De GMR heeft haar eigen notulist/secretaresse, deze heeft een dienstverband bij Noordkwartier, maar is geen lid van de GMR.

De GMR bestaat uit de leden (peildatum 31-12-2018)

Naam	Functie	Jaar van aftreden
Dhr. A.Varkevisser	Voorzitter	2020
Dhr. H.Miedema	Lid Ouder geleding	2019
Mevr. M.Dijkman	Lid Personele geleding	2019
Mevr. M. Groothengel	Lid personele geleding	2021
Mevr. T.van Bruggen	Lid Ouder geleding	2022
Dhr. H.Zijlstra	Lid Ouder geleding	2022

Hiernaast heeft elke afzonderlijke basisschool een Medezeggenschapsraad, bestaande uit vertegenwoordigers van het personeel en ouders. (50/50)

Scholen

De volgende scholen behoren tot de Stichting, peildatum 1 augustus 2018.

Naam	Plaats	Directeur
De Borgstee	Spijk	Dhr. H. Mulder
De Citer	Appingedam	Dhr. A. Broekhuizen
De Klaver	Stedum	Dhr. M. Pik
Farmsumerborg	Farmsum	Dhr. M. Pik
Roemte	Loppersum	Dhr. J.Lubberman a.i.
De Triangel	Appingedam	Mw. R. Joustra-Deen

De Vore	Delfzijl	Dhr. H. Ebbers
Wicher Zitsema	Middelstum	Dhr. P. Roelfsema
De Windroos	Delfzijl	Dhr. K. van Gerven/ Mw. A.Oosterwijk a.i.
De Zaaier	Delfzijl	Dhr. K. van Gerven/ Mw. A. Oosterwijk a.i.

Klachtenrecht

In alle schoolgidsen wordt verwezen naar de Klachtenregeling. Noordkwartier staat voor een open en eerlijke communicatie met ouders en andere betrokkenen.

Op elke school is een interne contactpersoon aanwezig. De contactpersoon is een persoon die binnen de school aanwezig is om mensen met vragen over hoe om te gaan met klachten of bezwaren de juiste weg te wijzen.

Mw. N. Wiersema uit 't Zandt is onze vertrouwenspersoon. In 2018 is door Mw. Wiersema geen klacht ontvangen van ouders. In 2018 is geen formele klacht ingediend bij de Landelijke Klachtencommissie.

Ouders, leerlingen en medewerkers in het bijzonder onderwijs kunnen op één website terecht voor alle informatie over geschillen: www.gcbo.nl, de website van de Geschillencommissies Bijzonder Onderwijs.

Voor het Klachtenrecht zijn wij aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie.

Hoofdstuk 2: Leerlingen aantallen

Het leerlingenaantal van Noordkwartier is op de teldatum 1 oktober 2018 met 3 leerlingen afgenomen ten opzichte van 2017.

We houden de komende jaren in zowel de korte- als de lange termijnprognose rekening met een verdere daling van het leerlingenaantal. De prognoses voor de inwoneraantallen in onze regio zijn ronduit negatief, voor de gemeente Loppersum wordt een afname verwacht van jaarlijks gemiddeld 1 % en voor de gemeente Delfzijl zelfs met gemiddeld 2% tot het jaar 2025.

Leerlingenaantallen per school 1-10-2018

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
De Meerpaal (gefuseerd per 1-8-2017)	75	80	81	87	0	0
De Windroos	111	124	138	146	150	154
De Zaaier	132	129	128	128	107	103
De Vore	133	123	107	119	99	103
Farmsumerborg	97	115	117	116	114	109
De Borgstee	114	123	163	170	159	156
De Blinke (gefuseerd per 1-8-'16)	80	65	63	0	0	
De Citer	152	161	159	155	164	173
De Triangel	174	179	195	204	205	197
Crangeborg (gefuseerd per 1-8-'16; nu De Klaver))	50	47	47	0	0	0
De Klaver				94	90	98
Roemte	187	177	180	164	167	162
Wicher Zitsema	104	108	104	96	93	90
TOTAAL	1481	1478	1482	1479	1348	1345

Noordkwartier kent veel kleine scholen. Vijf van de tien scholen hebben minder dan 145 leerlingen (drempel kleine scholen toeslag).

Leerlingenaantallen per gemeente 1-10-2018

	Gemiddelde schoolgrootte	Aantal scholen	Totaal leerlingen
Totaal gemeente Appingedam	185	2	370
Totaal gemeente Delfzijl	124	5	621
Totaal gemeente Loppersum	116	3	348
Totaal Noordkwartier	134	10	1339

Hoofdstuk 3: Personele kengetallen en personeelsbeleid

Overzicht

Bij Noordkwartier waren in het verslagjaar gemiddeld 160 personeelsleden in een vast dienstverband. De totale formatieomvang was gemiddeld 113,8 fte.

	Aantal	Percentage
Directie	10,2	9%
OOP	15,3	13,4%
OP	88,3	77,6%
Totaal	113,8	100%

Verdeling over functiegroepen

13,4% van het personeel is OOP (benchmark 14%).

9% van het personeel is aangesteld in een managementfunctie (benchmark 10%).

FTE naar functiecategorie

Dienstverbanden

Duur dienstverband in FTE

72% van het personeel is 5 jaar of langer in dienst.

Werktijdfactor in FTE

40% van het personeel werkt minder dan 1 fte.

Soort dienstverband

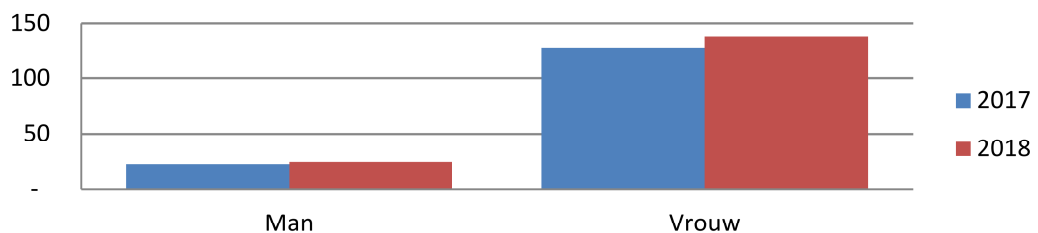
83% van de formatie bestaat uit aanstellingen voor onbepaalde tijd.

Verdeling mannen / vrouwen

Per 31 december 2018 was de verdeling naar geslacht als volgt:

Man	Vrouw
15%	85%

Verhouding man/vrouw

Op directieniveau was de situatie in december 2018 als volgt:

- aantal scholen met een vrouwelijke directeur: 1
- aantal scholen met een mannelijke directeur: 9
- de school met een adjunct-directeur heeft een vrouw in deze functie

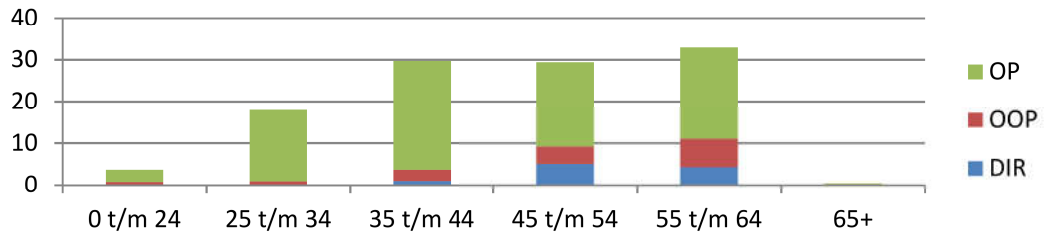
Leeftijdsopbouw

Wanneer we ons personeelsbestand onderverdelen in leeftijdscategorieën, zien we het onderstaande grafiek. Het grootste deel van het personeel valt in de categorie 55-64 jaar (28,95%).

De gemiddelde leeftijd van het personeel is 47,10 jaar. Door de inrichting van een flexpool en daarmee de benoeming van jonge leerkrachten en de snellere doorstroming naar reguliere banen, gaan de leeftijdscategorieën 0-24 en 25-34 jaar de komende jaren in percentage toenemen.

FTE naar leeftijdscategorie

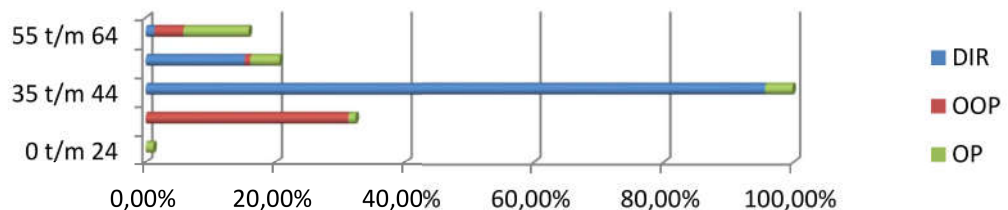
Ziekteverzuim

Het gemiddelde ziekteverzuimpercentage van Noordkwartier over 2018 was gemiddeld 5,8 %.

Het landelijk percentage voor 2018 is op dit moment nog niet bekend, voor 2017 was dit 5,9 %.

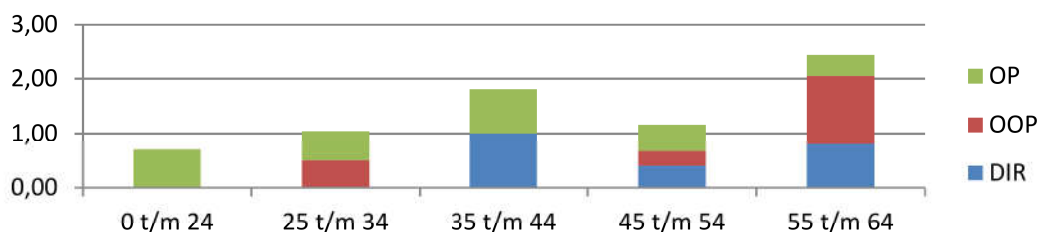
Wanneer er specifiek wordt gekeken naar de leeftijdscategorieën, dan valt op dat een relatief groot deel van het verzuimpercentage wordt veroorzaakt door het verzuim van personeelsleden in leeftijdscategorieën 35 t/m 44.

Ziekteverzuimpercentage

De ziekmeldingsfrequentie is het gemiddeld aantal nieuwe ziektegevallen per werknemer in een bepaalde periode, omgerekend naar jaarbasis. In 2018 is deze voor OP, OOP en DIR samen 0,67 (over 2017 was deze landelijk 0,9 voor het basisonderwijs).

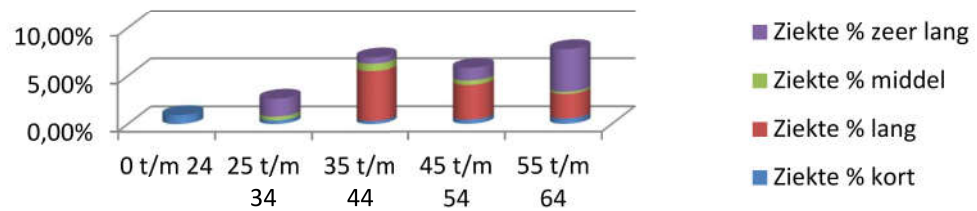
Ziekmeldingsfrequentie

We zien dat ten opzichte van 2017 het verzuimpercentage is gestegen, met name bij de functiegroep directie, maar dat de meldingsfrequentie is gedaald. Wel is de duur van het verzuim, net als over 2017, relatief hoog.

Duur verzuim%

Scholing en training

In 2018 zijn onder andere de volgende cursussen en workshops gevolgd:

- Hoogbegaafdheid (Novilo);
- LeerKRACHT 2^e jaars;
- Opleiding bewegingsonderwijs (Hanzehogeschool);
- Agressietraining (ABC RENN4);
- Taal- en rekencoördinatie ;
- Parnassys;
- Schoolleidersopleiding basis (Stenden);
- BHV;
- Interne begeleiding (coaching);
- Cultuuronderwijs.

Personeelsbeleid

Een belangrijk onderdeel van het personeelsbeleid in 2018 was het onderzoeken van de mate van werkdrukbeleving binnen de schoolteams en het opstellen van voorstellen vanuit de schoolteams/directie/staf om hier concreet iets aan te doen. Daaruit is veel respons gekomen en een groot aantal voorstellen zijn in de loop van 2018 al toegepast binnen de scholen.

Vanaf 1 maart zijn binnen de scholen administratief medewerkers en conciërges aangesteld om met name de directies, maar ook de schoolteams te ondersteunen op administratief en facilitair gebied.

Naast de coaching- en begeleiding van startende leerkrachten, wat in 2016-2017 is opgestart, is ook begonnen met het houden van intervisie bijeenkomsten. Niet alleen voor startende leerkrachten, maar ook voor de administratieve medewerkers, onderwijsassistenten en conciërges. Doel is om praktische zaken uit te wisselen en van elkaar te leren.

Regionaal Transfercentrum

Noordkwartier neemt, samen met 15 andere besturen deel aan het Regionaal Transfercentrum Groningen. De samenwerking, die is vastgelegd in een coöperatie, heeft als doel om voldoende en goed gekwalificeerd personeel te krijgen en te behouden. De belangrijkste taak van het RTC is op dit moment het regelen van de vervanging van leerkrachten in samenwerking met SLIM Personeelsbemiddeling.

Samenwerking in de voorziening van invallers is nodig door de Wet Werk en Zekerheid die er voor zorgt dat invalwerk anders moet worden georganiseerd.

De doelstelling van het RTC is inmiddels sterk verbreed. De besturen binnen het RTC willen door de instelling van een flexpool met jonge talentvolle leerkrachten, uitvoering geven aan

de wens om jonge werknemers door coaching en begeleiding door te laten stromen naar reguliere betrekkingen. In korte tijd is het onderwijslandschap behoorlijk ingrijpend veranderd door de tekorten op de onderwijsarbeidsmarkt. Het RTC is zich daarom aan het oriënteren op een gezamenlijke aanpak van het lerarentekort in een breed platform voor primair onderwijs in Noord Nederland.

De flexpool van Noordkwartier bestond in 2018 uit gemiddeld 8 medewerkers met in totaal 6,4 fte. Noordkwartier heeft er voor gekozen om de flexpool iets groter te formeren dan de afgesproken 4%, om in te kunnen spelen op de steeds snellere doorstroming van flexpoolers in reguliere vacatures binnen de scholen van Noordkwartier.

Mobiliteitsbeleid

In 2018 heeft één medewerker gebruik gemaakt van interne mobiliteit. Er is door één medewerker gebruik gemaakt van externe mobiliteit, ook hebben drie medewerkers gebruik gemaakt van de pre-pensioenregeling.

Persoonlijke ontwikkeling personeel

COO7/MOOI is per 1 oktober 2015 ingevoerd als systeem voor het borgen van de persoonlijke ontwikkeling van medewerkers. Het systeem bevordert dat de medewerker zelf (mede)sturing geeft aan de eigen ontwikkeling en de registratie hiervan. In 2018 is de ontwikkeling hiervan verder doorgezet binnen de scholen en werken ook de scholen binnen Marenland met COO7, waardoor de medewerkerontwikkeling binnen samenwerkingscholen en Kindcentra goed is afgestemd.

Meerjarenformatiebeleid

Nog steeds zien we een gestaag dalend leerlingenaantal, maar door natuurlijk verloop en hantering van een flexibele schil van 4% van de totale personeelsomvang in de flexpool, kan daar adequaat op geanticipeerd worden. Daarnaast speelt het lerarentekort ook in onze regio in toenemende mate een rol en wordt de focus ook gelegd op het binden en boeien van personeel.

Beheersing uitkeringen na ontslag

Niet alleen in het kader van de Wet Werk en Zekerheid (WWZ), wordt de vinger aan de pols gehouden bij het aangaan van tijdelijke dienstverbanden op andere gronden dan vervanging. Na een tijdelijk dienstverband van 26 weken of langer in de laatste 36 weken voor de werkloosheidsdatum, ontstaat recht op een ww-uitkering. Het Participatiefonds toetst achteraf na het ontstaan van een ww-uitkering of de laatste onderwijswerkgever aan een aantal eisen heeft voldaan. Zo niet, dan komen de kosten van de ww-uitkering voor rekening van de werkgever. Noordkwartier voert een proactief beleid om ontslaguitkeringen n.a.v. ontslaggronden anders dan vervanging, te voorkomen.

Herbenoemingsverplichtingen

Schoolbesturen zijn conform de regelgeving in de Wet op het Primair Onderwijs (WPO) verplicht om hun vacatures met voorrang aan te bieden aan (ex)werknemers, die zijn aangemerkt als eigen wachtgelders. Eigen wachtgelders zijn (ex)werknemers, die vanuit de afloop van een dienstverband bij Noordkwartier, een ontslaguitkering ontvangen. Noordkwartier ontvangt van het Participatiefonds tweejaarlijks een lijst met de eigen wachtgelders. Op dit moment heeft Noordkwartier geen eigenwachtgelders aan wie Noordkwartier bij voorrang vacatures moet aanbieden.

Besteding werkdrukmiddelen

Doel:

Met de toegekende middelen vanaf 01-08-2018 een verlaging van de werkdruk realiseren.

Beginsituatie:

Bij het voorstel tot besteding van de werkdrukmiddelen per schoolteam is gebruik gemaakt van de inventarisatie van de werkdruk binnen de scholen van Noordkwartier in schooljaar 2017-2018. Door het personeel aangedragen hoofditems hierbij waren: toetsen, taakbeleid en tijdbewaking. Bij de oplossingen aangedragen door het personeel staan o.a.:

- Extra handen in de klas, ondersteuning door onderwijsassistent, conciërge of administratief medewerker, goede intern begeleider;
- Richten op de kerntaak;
- Kleinere groepen;
- Lesvrije uren om alles weer eens bij te werken. Inhaal- en bezinningsmoment;
- Goede materialen, meer budget leermiddelen;
- Vakleerkracht bewegingsonderwijs, ook voor buitenschoolse sportactiviteiten;
- Combinaties van maximaal twee groepen.

Het uitgevoerde plan van aanpak Noordkwartier:

1. De schoolteams hebben meegedacht over de inzet van de toegekende middelen voor werkdrukverlaging. De middelen zijn school/locatie-specifiek ingezet;
2. Elke schoolteam heeft een bestedingsplan opgemaakt;
3. De PMR van elke school heeft ingestemd met het bestedingsplan en zal na afloop van schooljaar 2018-2019 het bestedingsplan evalueren;
4. Bij overeenkomstige wensen voor inzet zijn gelden geclusterd (bijvoorbeeld één onderwijsassistent of vakleerkracht voor twee of meerdere scholen);
5. Bij het aangeven van de wensen is waar nodig "vervuiling" van inzet van de middelen voorkomen (bijv. onderwijsassistent voor uitvoering arrangement passend onderwijs);
6. Bij de inzet van de financiële middelen is waar mogelijk een flexibel functiebouwwerk gehanteerd (flexwerken op projectbasis, "nu hebben we dit nodig, straks misschien dat");
7. Bij klachten over de werkwijze en de resultaten is er de mogelijkheid om melding te doen bij het meldpunt meldpunt@werkdrukpo.nl;
8. Bestuur legt verantwoording af in het jaarverslag.

Bestedingscategorie	Bestedingsbedrag 2018	Eventuele toelichting
Personeel	87.150	
Materieel		
Professionalisering		
Overig		

Niet financiële maatregelen zijn er niet genomen om de werkdruk te verminderen.

Noordkwartierdag

Op 26 april heeft de Noordkwartierdag plaatsgevonden. In de ochtend stonden inspirerende lezingen en workshops op het programma passend bij onze vijf programmalijnen. In de middag kon iedereen elkaar wat beter leren kennen tijdens outdoor activiteiten waarin samenwerken centraal stond. Al met al was het een geslaagde dag.

Verantwoording Prestatiebox

Scholen sturen op hun kwaliteit

- Verschillende trainingen op het gebied van Onderwijs
- Het programma leerKRACHT

Versterken van (onderwijskundig) leiderschap van directeuren

- Coaching en opleiding (startende) schoolleiders
- Intervisiebijeenkomsten directeuren
- Het programma leerKRACHT

Verbeteren pedagogische en didactische vaardigheden van leerkrachten

- Bij en nascholing reken- en taal coördinatoren
- Begeleiding leerkrachten
- netwerkbijeenkomsten IB
- Scholing: doelmatig inzetten van ICT
- Novilo: onderwijs aan cognitief talentvolle leerlingen (hoogbegaafd)

Leren van en met elkaar

- Leerkrachten krijgen de gelegenheid (tijd) om bij elkaar in de klas te kijken.
- Ontwikkelingstraject van Stichting leerKRACHT, inzet van interne coaches.
- Pizza-sessies; netwerkbijeenkomsten van leerkrachten en directeuren met scholen van andere besturen.

Hoofdstuk 4: Onderwijs en Kwaliteit

Eigen kwaliteitskader

Noordkwartier heeft een eigen definitie van kwaliteit van onderwijs opgesteld. Deze definitie is als volgt: *Kwaliteit van onderwijs betekent bij Noordkwartier dat elke leerling gezien wordt. Dat hij of zij uitgedaagd wordt zich te ontwikkelen op sociaal, cultureel, sportief, creatief, en kennis- gebied, gestimuleerd wordt eigenaar te worden van zijn/haar eigen leerproces, zichzelf leert kennen, zelfvertrouwen opbouwt en relaties leert te vormen. Voor elke leerling creëert het team een veilige schoolomgeving, waarin hij/zij kwetsbaar mag zijn en fouten mag maken en ondersteund wordt waar nodig om tot zijn/haar eigen beste resultaat te komen.*

Deze definitie is verder uitgewerkt op onderdelen en hieraan is een ondergrens gekoppeld. Alle scholen van Noordkwartier gebruiken dit document als leidraad voor hun acties/doelstelling om de gewenste kwaliteit van onderwijs te behalen.

Resultaten/eindopbrengsten 2018

In bijgevoegde tabel zijn de eindopbrengsten van de afgelopen 3 jaren te zien. Bij de verschillende scholen staat niet weergegeven of er leerlingen zijn die bij een eventuele herberekening uit de eindresultaten mogen worden gehaald.

	Wicher Zitsema	De Citer	De Vore	Roemte	De Borgstee	De Windroos	De Farmsumerboerg	De Triangel	De Zaaier	De Klaver
Eindtoets 2017-2018	I 86,2 (10%)	I 79,3 (10%)	C 525,4 (18%)	C 538,4 (2%)	C 533,2 (4%)	I 81,1 (4%)	I 83,2 (19%)	I 90,2 (16%)	C 536,7 (6%)	I 70,8 (10%)

	**								
Klopt verwachting	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Nee	Ja
Eindtoets 2016-2017	I	I	C	C	C	I	I	I	C
Eindtoets 2015-2016	C	I	C	C	C	I	I	I	C
									I/C

Toelichting:

I=IEP C= Cito eindtoets
(...)=weging

Rood=onvoldoende Groen = voldoende
**= score eindtoets na correctie

Voor de Vore, de Triangel en Farmsumerborg was het spannend dit jaar, gezien de resultaten van voorgaande jaren. Bij deze drie scholen is ingezet op het wegwerken van hiaten en is extra ondersteuning ingezet, onder andere in de vorm van de introductie van opbrengstgericht passend onderwijs (OPO). Dit laatste helpt bij met elkaar in gesprek gaan over gewenste resultaten en werkwijzen en het stellen van eigen doelen.

Bij de *Triangel* is ingezet op rekenen, lezen en het verbeteren van sfeer in de klas door middel van taakspel.

Bij rekenen wordt gebruik gemaakt van blokplannen en rekenateliers. Over de hele linie stijgen de resultaten.

De afgelopen twee jaar heeft de Triangel gebruik mogen maken van het project 'intensieve leesstimulering'. Dit heeft ertoe geleid dat er progressie zichtbaar is in het lezen. Daarnaast is de boekencollectie van de school beter aangesloten op wat kinderen kunnen, is de bibliotheek elke dag open gedurende langere tijden, zijn er digitale prentenboeken ingezet en is boekenpret uitgebreid in groep 1 tot en met 4. Kort gezegd: het leesplezier is vergroot en er zijn meer faciliteiten die lezen stimuleren.

Bij groep 8 heeft dit – met name het werken aan het rekenen en aan eigenaarschap en reflectievermogen - geleid tot een goede score op de eindtoets.

Bij *Farmsumerborg* is ingezet op het opnieuw aanbieden van stof waarop hiaten waren ontstaan. Naar aanleiding van de adviestoetsen, methodetoetsen en de observaties hebben enkele leerlingen een herstelprogramma gevolgd op specifieke onderdelen. Dit gold niet alleen voor de leerlingen die een onderdeel moesten herstellen maar ook voor de leerlingen die verdieping nodig hadden. Een herstelprogramma/ verdiepingsprogramma is bij 1 leerling in groep 7 ingezet, bij andere leerlingen kortdurend in het schooljaar van groep 8. "Wat wij steeds gedaan hebben, is terug gaan naar de basis. Dat is soms 1 of 2 schooljaren terug. Eerst tijd geven om de basis eigen te maken en dan compacten met de leerstof met als doel de leerling weer bij de reguliere lesstof te laten aansluiten. Bij 80% van de leerlingen heeft dit geleid tot het gewenste resultaat. Bij 20% niet. Van groot belang is geweest om de leerlingen bij zijn leerproces te betrekken. Samen (leerkracht, leerling en ouders) gaan we dit traject bewandelen. Ook als het tegenzit gaan we door. Door telkens leergesprekken te voeren, op zoek te gaan naar hiaten maar ook te kijken naar wat goed gaat, blijft de leerling over het algemeen betrokken."

Deze inzet heeft geleid tot een goed resultaat op de eindtoets.

Bij de Vore is hard gewerkt aan een creëren van een veilig klimaat op school. Daarnaast zijn er nieuwe leerkrachten aangetrokken om de kwaliteit van onderwijs te verbeteren. Er zijn herstelprogramma's ingezet, vanaf groep 7, voor begrijpend lezen en rekenen. Er is mooie vooruitgang zichtbaar, maar het was niet voldoende. De groei had in groep 7 moeten plaatsvinden. De onrust, de problematieken met gedrag hebben ook geleid tot vertrek van goed scorende leerlingen. Ook dat heeft zijn effect gehad op de eindscore, die helaas onvoldoende was.

Inspectiebezoek

De Vore is vanwege de resultaten in november bezocht door de inspectie voor een kwaliteitsonderzoek.

Uit het verslag van de inspectie:

"De inspectie heeft op 1 november 2018 op c.b.s. De Vore een onderzoek uitgevoerd. De aanleiding voor dit onderzoek is naar voren gekomen tijdens de risicoanalyse die wij jaarlijks maken van de scholen. In de school zijn inderdaad risico's in de onderwijsresultaten aangetroffen. We constateren dat daardoor de kwaliteit van het onderwijs onvoldoende is.

Wat gaat goed?

De Vore heeft een prettig pedagogisch klimaat waarin leerlingen zich veelal veilig voelen. De school heeft hier sinds het vorig inspectiebezoek in oktober 2016 enorm aan gewerkt, en het positieve resultaat is merkbaar in de school. Ouders en leerlingen merken het verschil met voorgaande jaren en waarderen dit.

De leraren krijgen steeds beter zicht op de hiaten in de leerstof en het lukt hen om extra oefening te organiseren om achterstanden te verminderen.

In de school is een verbetercultuur zichtbaar en merkbaar waarbij het team terugblijkt op successen en doelgericht werkt aan verbeteracties. Mooi is dat de leraren deze werkwijze toepassen op teamniveau en in de groepen. Leerlingen worden daardoor verantwoordelijk voor het behalen van hun eigen leerdoelen.

Wat kan beter?

De leraren kunnen beter onderzoeken wat de oorzaak is als de resultaten tegenvallen. Als de oorzaak helderder is, wordt duidelijker aan welk specifiek doel gewerkt moet worden tijdens de les.

Tijdens de instructiemomenten kunnen de leraren nog beter inspelen op de verschillen tussen leerlingen. Van belang is dat er voldoende uitdaging is voor de betere leerlingen en dat ook de leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, dit krijgen. Het is een uitdaging voor het team om dit te kunnen organiseren in een combinatiegroep.

Samen meer grip krijgen op de resultaten op schoolniveau kan nog beter. Dit kan door beter te onderzoeken wat de oorzaak is van een achterstand.

Als de oorzaken helderder zijn, is duidelijker welke maatregelen de school moet nemen om hogere resultaten te behalen.

Wat moet beter?

De school moet ervoor zorgen dat de leerlingen in acht jaar onderwijs voldoende leren: de eindresultaten moeten op of boven de wettelijke norm liggen.

Vervolg

Het vervolgtoezicht bepalen wij op grond van de eindresultaten in 2019. Wij hebben hierover met het bestuur afspraken gemaakt. Het kan zijn dat we eerst komen voor een voortgangsgesprek of dat we komen voor een afsluitend herstelonderzoek. Dan gaan we bepalen of de kwaliteit van de school weer van voldoende niveau is."

Elke dag samen een beetje beter

Alle 10 scholen inclusief directies, staf en bestuurder werken inmiddels volgens de principes van LeerKRACHT. We zijn gestart met hoe we van de LeerKRACHT cultuur over kunnen gaan naar een eigen NoordKRACHT cultuur. Ook hier staat Elke Dag Samen Een Beetje Beter' centraal. We beschrijven de visie, ontwikkelen een kijkwijzer (zelfevaluatie instrument) en organiseren netwerken voor de aanjagers. Één school (de Klaver) volgt als '2e jaarsschool' daarnaast nog het programma vanuit stichting LeerKRACHT.

Leercafé 's

Er is een start gemaakt met het denken, delen en uitwisselen van onderlinge kennis binnen Noordkwartier. Er is in de organisatie geïnventariseerd op welke vlakken behoefte is aan een leercafé en in welke periode men het liefste een leercafé heeft. Dit heeft erin geresulteerd dat er leercafé 's hebben plaatsgevonden/zijn ingepland met als onderwerp oudergesprekken, ASS, gedrag, taal, rekenen, eigenaarschap en bewegend leren.

Deelname aan Provinciaal auditteam

Om een goed integraal beeld van de kwaliteit van het onderwijs op een individuele school te krijgen is een audit een goed instrument. Een audit bestaat uit documentanalyse, groepsbezoeken aan de hand van een kijkwijzer en gesprekken met intern begeleiders en directie. Op basis van alle gegevens wordt een rapport gemaakt met daarin de stand van zaken, geconstateerde tekortkomingen en aanbevelingen. De inspectienormen maken deel uit van het kader van de audit. Echter ook andere belangrijke zaken als personeelsbeleid, schoolleiding, schoolklimaat en cultuur zijn onderdeel van de uit te voeren audit. Door het uitvoeren van audits willen wij als Noordkwartier de scholen waar risico's liggen ondersteuning bieden om te komen tot verbetering. Wij willen van en met elkaar leren. Onafhankelijkheid en scherpte van een auditteam, bestaande uit verschillende mensen van verschillende schoolbesturen, zijn van groot belang voor een goede audit. Juist door dit samen op te pakken en samen verantwoordelijk te zijn voor de uitvoering denken we de school te kunnen ondersteunen. De insteek is niet alleen audits uit te voeren op risicoscholen. Maar ook op scholen die het basisniveau hebben en zich willen verbeteren. Dit door een goede analyse van de huidige situatie te hebben en van hieruit verder te bouwen. Het eerste doel is dan het onderwijs op de school op een hoger plan te brengen en te werken naar goed onderwijs met nauwelijks op- en aanmerkingen. Waarbij excellent onderwijs het einddoel kan zijn. Andries Broekhuizen (directeur) neemt namens Noordkwartier deel aan dit auditteam.

In 2018 zijn BS Farmsumerborg en BS de Klaver bezocht. Beiden hebben handvatten gekregen waar nu verder aan gewerkt kan worden.

Sociale veiligheid

Binnen Noordkwartier wordt op nagenoeg alle scholen gebruik gemaakt van de KiVa methode. De KiVa anti-pestmethode is effectief voor het terugdringen van pesten. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat het slachtofferschap van pesten op KiVa-scholen significant meer afneemt dan op de controlescholen. Met name de indirecte vormen van verbaal en relationeel slachtofferschap worden minder. De resultaten zijn zowel na één als na twee jaar zichtbaar.

Door KiVa hebben leerkrachten meer aandacht voor pesten, is hun houding tegenover pesten negatiever en zijn ze vaardiger in het aanpakken van pesten. Leerlingen vinden het door KiVa belangrijk om goed te zijn in vriendschappen en staan ook negatiever tegenover pesten. De resultaten op de Noordkwartier scholen zijn op dit moment dan ook zeer positief. De inspectie hanteert als uitgangspunt toetsen die Cotan-gecertificeerd zijn. KiVa voldoet nog niet aan dit criterium. Daarnaast gebruiken de scholen van Noordkwartier ook het volgsysteem "Zien." De Noordkwartier scholen die gebruik maken van KiVa participeren een aantal keren per jaar in een regionaal team waar men spreekt over de ontwikkelingen en de resultaten.

In het kader van omgaan met moeilijk gedrag en agressie krijgen alle medewerkers in het schooljaar 2018-2019 en 2019-2020 (verplichte) scholing aangeboden.

Het sociaal veiligheidsplan is ge-update en voldoet aan de eisen van de Inspectie.

Noordkwartier houdt hierin een vinger aan de pols.

Schoolmonitor

Voor de borging van de actieplannen, de planning en de beleidsdocumenten is het digitale instrument Schoolmonitor geïmplementeerd. Vanaf 2018 worden alle doelstellingen uit het jaarplan van zowel scholen als stichting opgenomen in Schoolmonitor. Ook het jaarverslag wordt uit Schoolmonitor gehaald.

Er is een project aangemaakt genaamd 'Jaarkalender'. Structurele taken op het gebied van financiën, personeel en kwaliteit zijn hierin opgenomen. Zo weet een ieder wanneer wat moet gebeuren.

Hoogbegaafde leerlingen

Noordkwartier heeft hard gewerkt aan het goed kunnen bedienen van meer- en hoogbegaafde leerlingen. Op stichtingsniveau is HB-beleid vastgelegd waarin omschreven is op welk niveau alle scholen zich bevinden (Novilo-niveaus), welk niveau we nastreven, hoe we werken en welke signaleringsinstrumenten hierbij gebruikt kunnen worden.

Daarnaast is de HB-afdeling van de Zaaier opengesteld voor dubbel-bijzondere leerlingen van andere stichtingen. Een aantal stichtingen hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid hier leerlingen te plaatsen (nadat zij door de toelatingscommissie zijn goedgekeurd).

Innovatiebudget

In 2018 is er een pilot opgestart om innovaties binnen Noordkwartier gerealiseerd te krijgen. De werkwijze tot nu toe heeft er slechts toe geleid dat er 1 project ingediend en goedgekeurd is. Met het team van de Klaver is gekeken naar welke wensen er zijn aangaande financiering voor innovaties en welke afspraken er aldaar vastgelegd over dienen te worden. Het team heeft aangegeven graag 2500 euro in te willen zetten voor het ontwikkelen van kaarten met activiteiten (buiten/bewegen) die kunnen ondersteunen in het rekenonderwijs. Dit is toegekend en het team is deze op dit moment aan het ontwikkelen.

ICT

Er hebben een aantal grote ICT-ontwikkelingen plaatsgevonden binnen Noordkwartier in 2018. Zo is de hele stichting overgegaan naar werken in de Cloud. BRIN heeft deze transitie uitgevoerd. Daarnaast is er een strategisch ICT beleidsplan opgesteld en hebben alle scholen een eigen ICT-beleidsplan opgesteld, waarin visie, doelen en bijbehorende materialen zijn opgenomen. Ook is er een investeringsplan opgesteld. In 2019 gaat hier uitvoering aan worden gegeven.

Bewegingsonderwijs

De kwaliteitsimpuls bewegingsonderwijs is in 2018 voortgezet.

Er is veel ingezet op coaching en begeleiding van de vakdocenten Noordkwartier o.a. bij elkaar in de lessen kijken. Daarnaast zijn er drie intervisiebijeenkomsten voor vakdocenten georganiseerd in samenwerking met Huis voor de Sport en Marenland. Een uur bewegingsonderwijs uur wordt op alle Noordkwartier scholen verzorgd door een vakdocent lichamelijke opvoeding. Alle groepen 1 & 2 krijgen in de gemeente Delfzijl 20 weken het Nijntje Beweegdiploma aangeboden. In alle kerndorpen van Noordkwartier vindt 1 x in de week of 1 x in de twee weken een Naschoolse Activiteit plaats. De Pilot "leerlingvolgsysteem Volg Mij" is voorbereid en kan in 2019 op 3 Noordkwartier eerst uitgevoerd worden. De pilot "vervanging zieke vakleerkracht in 2 weken" is ook opgestart.

Zorg en begeleiding en Passend Onderwijs

Regionaal Expertise Team

Noordkwartier en de stichting Openbaar onderwijs Marenland hebben samen een RET (regionaal expertise team) die die scholen ondersteunt bij het verzorgen van passend onderwijs. In het huidige RET zitten ambulante begeleiders die een aanstelling hebben bij Marenland, Noordkwartier of RENN4/SBO De Delta.

Het RET bestaat uit:

- ambulante begeleiders met specifieke expertise op het gebied van dyslexie, dyscalculie, klassenmanagement, hoogbegaafdheid, gedragsproblemen, syndroom van Down, beeld coaching, etc. en met uitstekende coachings- en begeleidingsvaardigheden;
- twee orthopedagogen; in het OOGO met de gemeenten is vastgelegd dat er een beroep kan worden gedaan op deskundigheid van het CJG (MEE, Bureau Jeugdzorg, GGD);
- overige experts die aantoonbaar een bijdrage kunnen leveren aan de ondersteuning van zowel de leerling als de leraar als het schoolteam.

Taken en werkwijze Regionaal Expertise Team

- *Adviseren en arrangeren op maat*
In het bovenscholse leerlingoverleg is vastgesteld dat extra ondersteuning voor een leerling noodzakelijk is en hoe die ingevuld moet worden binnen de basisschool. Het RET stelt een arrangement vast voor een bepaalde leerling, voor de betreffende leerkracht, in de betreffende school, voor een bepaalde tijd: een arrangement op maat. Wanneer er specifieke deskundigheid of een nauwere samenwerking met ketenpartners nodig is waarin de basisondersteuning niet voorziet, kan de specifieke

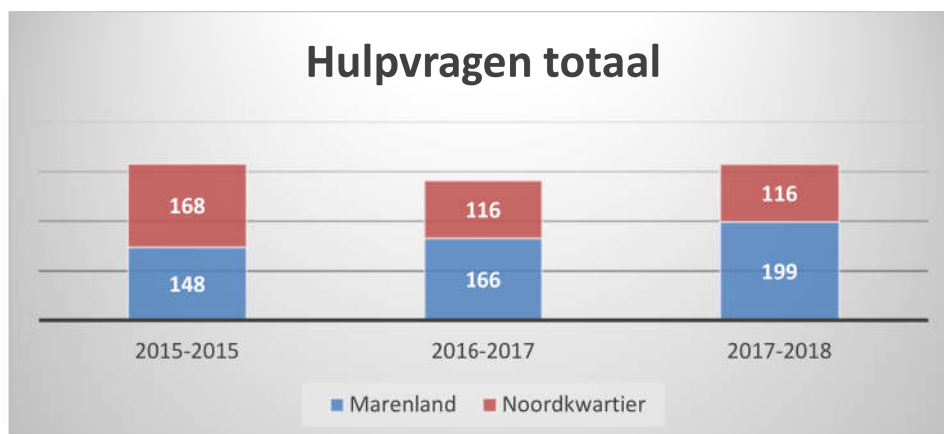

expertise van de medewerkers van het RET worden ingezet of van het CJG. Het RET heeft de bevoegdheid om het arrangement dat wordt uitgevoerd in de basisschool, toe te wijzen en volgt hierbij de procesgang handelingsgericht arrangeren.

- *Versterken van de basisondersteuning*
Wanneer de RET- medewerker vaststelt dat de aanvraag voor extra ondersteuning niet gehonoreerd kan worden omdat de onderwijsbehoeften van de leerling de basisondersteuning niet overstijgen, volgt een handelingsgericht advies aan de directie van de basisschool om de basisondersteuning te versterken. De expertise van het RET kan hierbij betrokken worden.
- *Advisering op maat in de doorgaande lijn VVE-PO-VO-MBO*
Wanneer de overstap naar een ander schooltype in beeld komt (bijv. PO-VO; SBO of SO), is het van belang om zeer tijdig te bespreken welk type onderwijs en welke specifieke school/arrangement geschikt is voor een leerling, gezien de noodzakelijke extra ondersteuning. Ditzelfde geldt ook bij instroom vanuit de voorschoolse voorzieningen in de basisschool.

Overzicht aanvragen 2017-2018

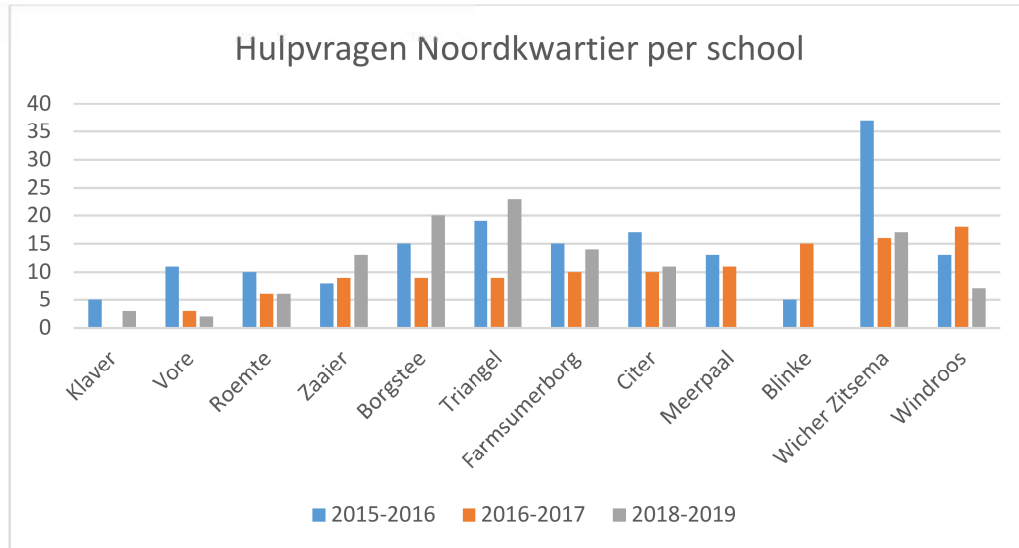
Wanneer de basisschool alle mogelijkheden binnen de basisondersteuning heeft benut en er vragen zijn over de ontwikkeling van kinderen, leggen de intern begeleiders de vragen voor aan het Regionaal Expertise Team (RET); een medewerker van het RET kijkt met de school mee naar een kortdurend of intensief arrangement.

In het schooljaar 2017-2018 ontving het RET in totaal 315 (8,0% van het totale leerlingen aantal) aanvragen voor ondersteuning; in 2016-2017 waren dat in totaal 282 (7,1 %) aanvragen voor ondersteuning of onderzoek voor individuele leerlingen, groepsondersteuning of leerkrachtondersteuning. Zouden we het aantal vragen afzetten tegen het totaal aantal leerlingen per schoolbestuur dan is het percentage vragen vanuit Noordkwartier 8,1% en van Marenland 7,9%.

Over 3 schooljaren zien we dat het aantal vragen vanuit de Marenland scholen elk jaar meer worden. Bij Noordkwartier was in 2016/2017 een lichte daling te zien die het afgelopen schooljaar op hetzelfde niveau is gebleven.

Aanvragen per school

Het beeld van het aantal hulpvragen is redelijk stabiel.

Verwijzingen naar SO/SBO vanuit het RET

Marenland	2015	2016	2017	2018
SBO	40	17	5	9
SO	8	4	4	4
Noordkwartier				
SBO	37	12	6	3
SO	5	4	2	

Vanaf 2016 is er een dalende trend als het gaat om verwijzingen naar het SO en SBO. Reden hiervoor kan zijn dat de scholen meer het idee hebben gehad dat ze alle leerlingen een passende plek moeten bieden en er geen leerlingen meer naar het SBO/SO mogen worden verwezen. We zien dat scholen beter in staat zijn om leerlingen met leer- en/of gedragsproblemen een passend arrangement kunnen bieden, echter we lopen wel tegen grenzen aan en zien dat er vaker leerlingen een time out of schorsing krijgen.

Audits

In 2017 zijn we gestart met het afnemen van zelfevaluaties en audits op het gebied van de basisondersteuning. Alle directeuren en IB'ers vullen formulieren in waarbij zij aangeven in welke mate dat de basisondersteuning op hun school geborgd is. Vervolgens is het auditteam (bestaande uit de orthopedagoog en een ambulante begeleider) nagegaan in hoeverre zij van mening is dat zelfevaluatie klopt. Dit traject liep door in 2018; na afronding zijn de uitkomsten gepresenteerd aan directie, IB en staf.

Ontwikkelpunten die uit de audits naar voren komen worden op de school, al dan niet met hulp vanuit het RET en staf, opgepakt. Dit leidt tot ondersteuning bij het maken van het SOP, audits op onderdelen of het ondersteunen bij andere hulpvragen.

Verantwoording middelen passend onderwijs

De middelen Passend Onderwijs zijn ingezet voor de begeleiding van leerlingen die extra onderwijsondersteuning nodig hebben. In de vorm van arrangementen.

Daarvoor worden IB-ers ingezet en daarnaast is een team van ambulante begeleiders vanuit het RET (Regionaal Expertise Team) beschikbaar.

Voor de coördinatie van de zorg en het IB-netwerk is een zorg coördinator aangesteld en voor onderzoek zijn twee orthopedagogen beschikbaar.

Voor hoogbegaafde kinderen met bijkomende problematiek, die in het regulier basisonderwijs vast zijn gelopen of dreigen vast te lopen is op één van de scholen een aparte afdeling gesitueerd. Omdat hier met kleinere groepen wordt gewerkt, zijn daarvoor ook extra middelen ingezet.

Thuiszitters

Noordkwartier heeft in 2018 één thuiszitter gehad.

Hoofdstuk 5: Financiën

Gevoerd financieel beleid

Het bestuur bepaalt de kaders van de stichting, door middel van de vaststelling van het meerjarig strategische en financieel beleid.

De totale begroting van de stichting wordt gevormd door de diverse schoolbegrotingen en de bovenschoolse begroting. De schooldirectie is verantwoordelijk voor zijn/haar "eigen" schoolbegroting.

De directeur-bestuurder legt drie keer per jaar verantwoording af aan de Raad van Toezicht over de financiële stand van zaken. Er is met de directeuren regelmatig overleg geweest over hun "budgetverantwoordelijkheid".

De begroting is uitvoerig besproken met de schooldirecteuren en zijn de scholen betrokken bij het tot stand komen van de begroting door de directeuren zelf de schoolbegroting te laten opstellen. Dit zorgt voor de bewustwording van het financiële proces binnen de stichting.

Analyse financieel resultaat

	Begroting 2018	Realisatie 2018	Realisatie 2017
03 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	8.413.145	9.080.580	8.889.809
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	9.064	275.345	267.260
3.5 Overige baten	853.037	983.806	667.692
Totaal 03 Baten	9.275.246	10.339.731	9.824.762
04 Lasten			
4.1 Personeelslasten	7.974.247	8.366.594	7.518.268
4.2 Afschrijvingen	238.271	307.541	269.727
4.3 Huisvestingslasten	440.816	424.222	351.855
4.4 Overige lasten	914.463	1.019.861	1.010.625
Totaal 04 Lasten	9.567.796	10.118.218	9.150.475
05 Financiële baten en lasten			
5.0 Financiële baten en lasten	6.000	1.505	46.558
Totaal 05 Financiële baten en lasten	6.000	1.505	46.558
Resultaat	-286.550	223.018	720.844

Het positieve resultaat van 2018 ten opzichte van de begroting wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de normaanpassingen van het ministerie, de gerealiseerde groeitelling, de vrijval van de onderhoudsvoorziening, de uitkeringen wegens vervanging over kalenderjaar 2017. Daarnaast zijn een aantal kosten niet of nauwelijks gerealiseerd. Het gaat hierbij vooral om de begrote kosten van outplacement, mobiliteit, Strategisch beleid, wervingskosten, kosten administratiekantoor en mobiliteit. Ook indien deze kosten waren gerealiseerd, zou het resultaat positief zijn geweest.

Daarnaast zijn ook een aantal overige baten gerealiseerd die niet waren begroot, zoals o.a. de bonus van het vervangingsfonds.

Baten 2018

De realisatie van de totale baten is 11% hoger dan de begroting 2018 en is 5 % hoger dan in kalenderjaar 2017. De stichting is nagenoeg volledig afhankelijk van de overheid (Ministerie en Gemeente). De opbrengsten bestaan grotendeels uit de Rijksbijdragen van het OCW (91%).

Het positieve verschil met de begroting wordt vooral veroorzaakt door de hogere Rijksbijdragen en de hogere overheidsbijdragen- en subsidies. Daarnaast zijn ook de overige baten hoger uitgevallen door de niet begrote bonus van het vervangingsfonds en de hogere private baten en de hogere detachingsvergoedingen.

Dat de Rijksbijdragen hoger zijn uitgevallen wordt vooral veroorzaakt door normaanpassingen van het ministerie, de niet begrote groeitelling en de hogere Rijksvergoeding voor asielzoekers/eerste opvang vreemdelingen. De ontvangen betalingen van het Samenwerkingsverband zijn iets lager uitgevallen, maar worden volledig gecompenseerd.

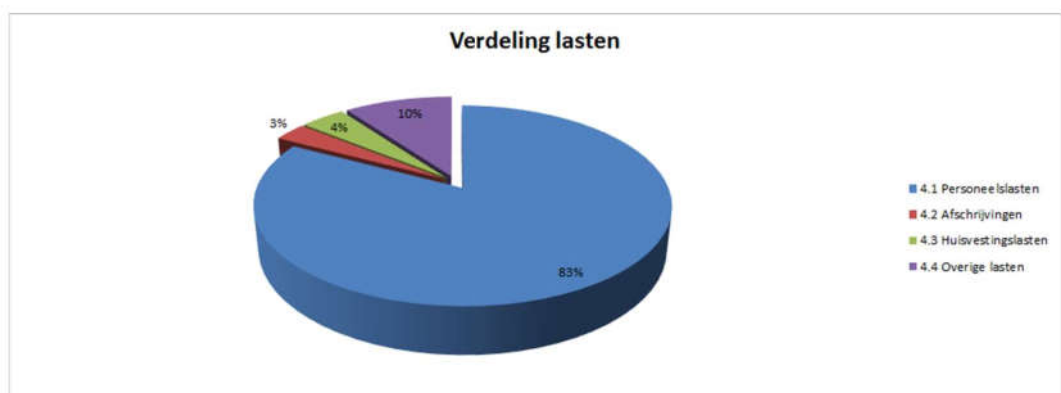
De normaanpassingen van het ministerie hebben betrekking op de de verwerking van de kabinetsbijdrage voor de loonbijstelling, de verwerking van de oploop in het functiemixbudget en middelen voor de uitvoering van enkele onderwerpen uit het Regeerakkoord 'Vertrouwen in de toekomst'. Voor wat betreft dat laatste gaat het specifiek om de gereserveerde middelen voor de verbetering van de arbeidsvoorwaarden van het onderwijzend personeel, de extra middelen voor de kleine scholen toeslag, de extra middelen in verband met de werkdruk en de extra middelen voor het mogelijk maken van een bezoek aan het Rijksmuseum. Het bedrag per leerling voor personeel en arbeidsmarktbeleid is verhoogd met € 155,55 in verband met de afspraken over de werkdruk. Voor schooljaar 2018-2019 gaat het om € 209,681 en € 87.367 heeft betrekking op kalenderjaar 2018. Daarnaast zijn de bedragen in het P&A-budget voor scholen tot 145 leerlingen aangepast in verband met het extra budget dat beschikbaar is voor de kleine scholen toeslag. De gerealiseerde groeitelling was niet begroot en deze zijn toegekend in verband met de tussentijdse groei van het aantal leerlingen. De Rijksvergoedingen asielzoekers vallen hoger uit door het hogere aantal leerlingen. De vergoedingen vanuit het Samenwerkingsverband vallen lager uit doordat het Samenwerkingsverband de begroting 2018 iets lager heeft vastgesteld.

De overheidsbijdragen en –subsidies vallen hoger uit door de verantwoording en afwikkeling van de subsidie NSA en Tussenklas. Hier was in de begroting geen rekening mee gehouden. Daarnaast vallen deze bijdragen hoger uit door de subsidie Impuls Muziekonderwijs, Arbeidsmarktplatform, Subsidie Gezonde School. Hier staan ook hogere lasten tegenover en hebben geen exploitatie effect.

De overige baten vallen hoger uit meer personeel is gedetacheerd en doordat er een toeslag is doorberekend in verband met het Eigen Risicodragerschap vanaf kalenderjaar 2018. Daarnaast doordat de gerealiseerde bonus van het vervangingsfonds niet was begroot. Deze bonus heeft betrekking op de verhouding tussen de vergoedingen van het vervangingsfonds en de betaalde premie over kalenderjaar 2017.

Lasten 2018

Personele lasten

De personele lasten zijn ongeveer 5% hoger dan begroot en ongeveer 11% hoger dan in 2017.

De personele lasten bestaan vooral uit salariskosten (99%). Hierbij is het aandeel van de salariskosten van Onderwijzend Personeel (incl. uitkeringen) het grootst, te weten 84%. Het aandeel van de salariskosten directie bedraagt ongeveer 9% en het aandeel van Onderwijsondersteunend personeel bedraagt ongeveer 5%.

Bij de personele lasten wordt ook rekening gehouden met de voorziening jubilea. Vanaf 2008 dient een voorziening te worden opgenomen voor de kosten van jubilea van het personeel in geval van 25-jarig of 40-jarig dienstverband binnen het onderwijs. De voorziening is afhankelijk van de duur van het dienstverband binnen het onderwijs en een blijf kans van het personeel per leeftijdscategorie voor het 25- en het 40-jarig jubileum. Voor 2018 levert dit een mutatie op van € 13.989 (dotatie).

Het verschil met de begroting wordt veroorzaakt door de hogere salariskosten, de hogere kosten van inhuur van personeel en de hogere scholingskosten. Deze kosten worden voor een deel gecompenseerd door de ontvangen uitkeringen, de lagere overige personele lasten, de groeitellingen en de normaanpassingen van het ministerie.

Dat de salariskosten hoger zijn uitgevallen wordt veroorzaakt door een hogere inzet van personeel (0,72 fte), maar wordt vooral veroorzaakt door de stijging van de gemiddelde personeelslast. De hogere inzet heeft te maken met de inzet voor de werkdruk vermindering. De stijging van de gemiddelde personeelslast wordt vooral veroorzaakt door de nieuwe CAO Primair Onderwijs per 1 september 2018. Hierdoor zijn de lonen per 1 september met 2,5%

verhoogd en daarnaast hebben de leraren per 1 september een hogere salarisschaal gekregen. Het verschilt overigens per leraar wat dit voor het salaris betekent. Verder hebben alle leraren in het primair onderwijs in oktober een eenmalige uitkering van 42% van hun nieuwe maandsalaris (naar rato van de aanstelling en aanstellingsduur) ontvangen en hebben alle medewerkers in het primair onderwijs (dus ook de leraren) een eenmalige uitkering van 750 euro (naar rato van de aanstelling en aanstellingsduur) ontvangen. Daarnaast wordt het verschil veroorzaakt door de premieaanpassingen en personele mutaties. Hierdoor is de gemiddelde personeelslast ten opzichte van de begroting ongeveer met 5% gestegen.

De kosten van de inhuur van personeel vallen hoger uit, aangezien meer personeel is ingehuurd dan aanvankelijk was gepland. Het gaat hierbij o.a. om de inzet van poolers van andere schoolbesturen via Slim, maar vooral door de inhuur van interim managers vanaf mei resp. september. Deze kosten worden voor een deel gecompenseerd doordat in de jaarrekening 2017 de kosten van inhuur te hoog zijn ingeschat.

De scholingskosten vallen hoger uit, doordat onder anderen geen rekening is gehouden met studiereizen en opleidingen integraal Kindcetrum alsmede de kosten Leerkracht. I De in 2018 gerealiseerde uitkeringen waren niet begroot en hebben betrekking op de uitkeringen voor de vervanging vanuit kalenderjaar 2017.

De overige personele lasten zijn lager doordat vooral de begrote kosten van outplacement en mobiliteit niet volledig zijn gerealiseerd. Daarnaast zijn de kosten van personeelsdag, begeleidingstrajecten en de overige personele lasten ook lager uitgevallen.

Het verschil met kalenderjaar 2017 wordt veroorzaakt door de hogere salariskosten (inclusief de kosten van vervanging en uitkeringen), hogere overige personele lasten en de hogere overige personele lasten. De kosten van inhuur zijn daarentegen in 2018 lager uitgevallen.

Dat de salariskosten inclusief de vervanging en de uitkeringen ten opzichte van kalenderjaar 2017 hoger zijn uitgevallen wordt veroorzaakt door een hogere inzet van personeel en door de stijging van de gemiddelde personeelslast. Dat in 2018 meer personeel is ingezet wordt vooral veroorzaakt door de extra inzet in verband met de verlaging van de werkdruk. Hier staat een extra bekostiging tegenover. Daarnaast is in 2018 extra personeel ingezet op conciërges en administratief personeel ter ondersteuning van de schooldirecteur in verband met de extra taken die verband houden met de nieuwe schoolgebouwen en komt de vervanging wegens ziekte voor eigen rekening van Noordkwartier. De gemiddelde personeelslast is ten opzichte van kalenderjaar 2017 met 11,6% gestegen en dit wordt vooral veroorzaakt door een hogere bruto(cao)loon (14,3%) in verband met de aanpassingen van de CAO PO per 1 september en de eenmalige uitkeringen in oktober. Daarnaast wordt het verschil ook veroorzaakt door de daling van de werkgeverslasten van 2,4%. Deze daling wordt veroorzaakt doordat Noordkwartier met ingang van kalenderjaar 2018 Eigen Risicodragers is geworden waardoor de premie van het vervangingsfonds fors lager is dan kalenderjaar 2017. Indien geen rekening wordt gehouden met deze Eigen Risicodragers, zouden de werkgeverslasten hoger zijn uitgevallen. Verder wordt de gemiddelde personeelslast nog beïnvloed door de personele mutaties en schaal aanpassingen. Dat de kosten van inhuur in vergelijking met kalenderjaar 2017 lager is uitgevallen, wordt veroorzaakt doordat minder personeel is ingehuurd. Zo is bijvoorbeeld in 2018 een directeur in dienst gekomen, die in 2017 nog werd ingehuurd.

Afschrijvingslasten

De afschrijvingslasten zijn ongeveer 29% hoger dan begroot en ongeveer 14% hoger dan in 2017.

Het verschil met de begroting wordt vooral veroorzaakt door het gerealiseerde boekverlies van activa van de scholen die in 2019 naar nieuwbouw gaan. Het gaat hierbij om het boekverlies van het technisch onderhoud van het schoolgebouw en de inventaris van de scholen. Het gaat hierbij om een totaal bedrag van 94.512 en heeft betrekking op de Wicher Zitsema, de Roemte, Klaver, Farsumerborg, de Borgstee en de Zaaier.

Indien het boekverlies buiten beschouwing wordt gelaten zijn de afschrijvingslasten lager door de lagere afschrijvingen van de inventaris en apparatuur en leermiddelen. Het verschil wordt veroorzaakt doordat een aantal geplande investeringen (o.a. in verband met nieuwbouw) niet of niet volledig zijn gerealiseerd door het uitstel van de nieuwbouw. Een aantal niet begrote investeringen worden hierdoor volledig gecompenseerd. Het gaat hierbij o.a. om de investering in de ontwikkeling van het kantoor.

Het verschil met kalenderjaar 2017 wordt vooral veroorzaakt door doordat de afboeking van de boekwaarde in 2017 hoger is uitgevallen.

Huisvestingslasten

De Huisvestingslasten zijn ongeveer 4% lager dan begroot en zijn ongeveer 20% hoger dan de realisatie van 2017.

Het verschil met de begroting wordt vooral veroorzaakt door de vrijval vanuit de voorziening onderhoud. Bij de beoordeling van de onderhoudsvoorziening is, mede als gevolg van de nieuwbouwplanning, vastgesteld dat de voorziening te hoog, waardoor een deel is vrijgevallen ten gunste van de exploitatie, te weten 105.000. Indien de vrijval buiten beschouwing wordt gelaten zijn de huisvestingslasten hoger dan begroot door de hogere kosten huur, onderhoud, schoonmaak, dotatie onderhoudsvoorziening en overige huisvestingslasten. De hogere kosten van huur heeft te maken met een afrekening van de brede school over kalenderjaar 2017 en door de geplaatste noodunits bij de Windroos in verband met de groei van het aantal leerlingen. De onderhoudskosten zijn door het plaatsen van deze units ook hoger dan begroot. De schoonmaakkosten zijn hoger doordat meer gebruik is gemaakt van de dienstverlening en door prijsstijgingen. Dat de dotatie van de onderhoudsvoorziening is verhoogd heeft te maken met de stand van de voorziening, de eerder genoemde vrijval en de geplande onttrekkingen voor de komende 25 jaar. De overige huisvestingslasten zijn hoger doordat een aantal kosten zijn gerealiseerd die niet waren begroot.

Het verschil met kalenderjaar 2017 wordt vooral veroorzaakt doordat een deel van de voorziening is vrijgevallen ten gunste van de exploitatie van 2017. Daarnaast wordt het verschil veroorzaakt door de eerder genoemde huurkosten, onderhoudskosten en overige huisvestingslasten.

Overige Lasten

De overige lasten zijn ongeveer 11% hoger dan begroot en ongeveer 1% hoger dan de realisatie van 2017.

Het verschil met de begroting wordt vooral veroorzaakt door de hogere onderhoudscontracten ICT, de hogere kosten van leermiddelen en de hogere private lasten.

De kosten ten laste van de subsidies hebben vooral betrekking op de kosten van de subsidie NSA en de Tussenklas en hier staan ook hogere baten tegenover en deze hebben geen exploitatie-effect. De kosten van de onderhoudscontracten ICT vallen hoger uit door de bijdrage ICT Marenland over 2017 en daarnaast door de werkzaamheden van Groothuis. Verder is Noordkwartier in 2018 overgestapt naar de cloud omgeving 365 waardoor ook extra kosten worden gerealiseerd. De kosten van Leermiddelen hebben betrekking op de kosten van verbruiksmiddelen, reproductie en Licenties op leermiddelen. Deze kosten zijn ten opzichte van kalenderjaar 2017 gestegen. Dit heeft onder anderen te maken met prijsstijgingen, de toename van ICT in het onderwijs en doordat een aantal kosten te laag zijn begroot. De private baten zijn hoger dan begroot en hier staan ook hogere private baten tegenover, echter de private lasten zijn hoger dan de private baten.

Het verschil met kalenderjaar 2017 wordt veroorzaakt door de hogere ict gerelateerde kosten (onderhoudscontracten ICT en licenties), de hogere kosten van leermiddelen maar het verschil wordt vooral veroorzaakt door de hogere kosten ten laste van de subsidie NSA en Tussenklas in 2017.

Treasury- en financieringsbeleid

De uitgangspunten van het voorschrift beleggen en belenen is vertaald in ons treasurystatuut, welke voldoet aan de Regelingen van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen. Hierin staan de regels voor het beleggen en belenen van publieke middelen. In dit statuut wordt het treasurybeleid uiteengezet en een beschrijving gegeven van bevoegdheden en verantwoordelijkheden in het kader van de treasuryfunctie. Het bevoegd gezag heeft een deel van het verenigingsvermogen belegd bij A.S.R. de Nederlandse vermogensbeheerders. De financiële vaste activa is volledig gefinancierd met privaat vermogen.

De waardeverandering van de financiële activa heeft betrekking op de waardeverandering van de beleggingen, welke zijn aangepast aan de actuele marktwaarde. Het saldo van de beleggingen bedroeg in het begin van 2017 € 1.682.596. In verband met de waardestijging als gevolg van de stijging van de marktwaarde van de participaties, ad € 1.505, is het saldo van de beleggingen gestegen naar € 1.684.101.

In 2018 is een rendement gerealiseerd van ongeveer 0,050%. Dit rendement wordt gevormd door de ontvangsten renten en op de waardeverandering van de financiële vast activa.

Financiële ontwikkelingen en overige financiële informatie

Algemene Ontwikkeling

De personele bekostiging vanuit het ministerie is gebaseerd op de teldatum per 1 oktober en geldt voor het daaropvolgende schooljaar. Verder geldt dat vergoeding voor de leerlingen in de onderbouw hoger ligt dan die voor de leerlingen in de bovenbouw.

Wat betreft de personele inzet hanteert de vereniging vanaf kalenderjaar 2011 de zogenaamde Tsystematiek. Deze systematiek wijkt af van de bekostiging van het ministerie,

welke gebaseerd is op de T-1 systematiek. Hierbij wordt de personele bekostiging (van het ministerie) gebaseerd op het aantal leerlingen op 1 oktober van het voorgaande kalenderjaar. De groeischolen kunnen hierdoor meer personeel inzetten, dan het ministerie bekostigt.

Er is binnen de stichting gekozen voor de T-systematiek om de inzet van personeel te baseren op basis van het aantal, dat daadwerkelijk in het betreffende kalenderjaar op school aanwezig zijn. Dit om de kwaliteit van het onderwijs op peil te kunnen houden, aangezien de personele inzet van leerkrachten hiermee is afgestemd op het aantal leerlingen op dat moment. Met ingang van kalenderjaar 2012 wordt conform een beleidsrijke begroting gewerkt, waarbij het aantal leerlingen per groep een belangrijke rol speelt.

Zoals eerder is aangegeven zal het aantal leerlingen de komende jaren verder dalen in verband met de krimp, maar ook als gevolg de geplande fusies. Dit heeft gevolgen voor de inkomsten van de stichting. Deze ontwikkeling past overigens binnen het regionale beeld, waarbij de verwachting is dat op lange termijn het aantal leerlingen fors zal dalen door minder geboorten en mede door de trek vanuit de provincie naar de stad. Ook kunnen de aardbevingen in Groningen een negatief effect hebben op de ontwikkeling van het aantal leerlingen. Met de terugloop van het aantal leerlingen wordt sinds 2007 al rekening gehouden.

Vermogenspositie

De financiële positie van de vereniging wordt weergegeven met de kentallen Liquiditeit, Solvabiliteit en Kapitalisatiefactor.

Kengetallen	2018	2017	2016	2015	2014	2013	Signaleringswaarden
Liquiditeit	2,58	2,25	2,28	1,86	1,67	2,52	< 0,75
Solvabiliteit	72%	68,2%	67,8%	65,5%	70,1%	72,7%	< 30%
Weerstandvermogen inc. privaat vermogen	45,2%	33,4%	41%	36%	37%	40%	< 5%
Weerstandvermogen exc. privaat vermogen	27,9%	26,7%	25,8%	16%	20%	20%	< 5%
Rentabiliteit	2,2%	7,3%	4,0%	0,3%	-5,1%	4,0%	1-jarig < -0,10 2-jarig < -,05 3-jarig < 0

De liquiditeit geeft aan in hoeverre de stichting in staat is om op tijd haar schulden te kunnen betalen. De solvabiliteit geeft aan in hoeverre de stichting in staat is om in geval van liquidatie aan haar verplichtingen te kunnen voldoen.

Het weerstandsvermogen geeft indicatie van de financiële reservepositie. Dit wordt gedefinieerd als het eigen vermogen gedeeld door de totale baten uit de bedrijfsvoering. Hierbij geldt een ondergrens van 5%.

De rentabiliteit heeft betrekking op het rendement en geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief resultaat.

Ten aanzien van de beoordeling van de financiële positie van de stichting is het volgende van belang:

De organisatie is liquide bij een ratio van 0,75 of meer en de onderneming is solvabel wanneer het percentage hoger dan of gelijk is aan 30%. Bij het weerstandsvermogen wordt een ondergrens gehanteerd van 5%.

De hoge liquiditeit en solvabiliteit zijn vooral te danken aan het beschikbaar privaat vermogen. De kengetallen worden enerzijds beïnvloed door het exploitatieresultaat en anderzijds door de gerealiseerde investeringen. Verder wordt opgemerkt, dat de solvabiliteit van Noordkwartier ten opzichte van kalenderjaar 2017 is verbeterd. Dit heeft te maken met de stijging van het Eigen Vermogen.

De financiële positie van de stichting is in vergelijking met het kalenderjaar 2017 verder verbeterd, als gevolg van het behaalde resultaat. De organisatie is net zoals voorgaande jaren in voldoende mate, ook dankzij het privaat vermogen, in staat om haar schulden te kunnen voldoen.

Gelet op bovenstaande kan gesteld worden dat de stichting, mede dankzij het private vermogen, er financieel gezien goed voor staat. Voor de komende 4 jaren is een negatief resultaat begroot en zal de financiële positie van de organisatie, ondanks deze resultaten en geplande investeringen, gezond blijven.

Bestemmingsreserves

De stichting beschikt verder over diverse bestemmingsreserves. Het betreffen hier de bestemmingsreserve Personeel en Privaat.

Een bestemmingsreserve wordt omschreven als een reserve waaraan door het bestuur een bepaalde bestemming is gegeven. Bestemmingsreserves hebben een expliciet karakter omdat de instelling van dergelijke reserves bewust genomen is. Reserves worden gevormd door bestemming van voordelige jaarrekening saldi.

Een bestemmingsreserve heeft dus minimaal de volgende kenmerken:

Ingesteld bij een voorafgaand expliciet bestuurlijk besluit, een nauwkeurig omschreven bestemming (volgens voorgeschreven model), een afhankelijk bestaan, m.a.w. is de bestemming bereikt, dan houdt de reserve op te bestaan en vloeit het restant terug naar de algemene reserve. Het vormen van, het toevoegen aan, of onttrekken van reserves behoort tot het autorisatierecht van het Bestuur. Bestemmingsreserves kunnen uitsluitend bij bestuurlijk besluit worden gevormd op begrotingsbasis of uit het resultaat van een begrotingsjaar als separaat voorstel.

Nadat het bestuur de jaarrekening heeft vastgesteld en de bestemming van het resultaat heeft bepaald, mogen er toevoegingen (dotaties) of onttrekkingen plaatsvinden op de bestemmingsreserves.

De bestemmingsreserves Personeel betreft een reserve voor nascholing, mobiliteit, ouderschaps- en zorgverlof en algemeen. Deze reserve zal ook gebruikt worden voor de gevolgen van de krimp. Vanaf 2018 wordt deze reserve ook gebruikt om de risico van een hoog verzuim (boven de 6%) op te kunnen vangen.

Hoofdstuk 6: Materiële zaken en Huisvesting

Algemeen

In 2015 is in het kader van de aardbevingsbestendigheid bij alle scholen een inspectie uitgevoerd door VIIA in opdracht van de NAM. Dit om de aardbevingsbestendigheid van de schoolgebouwen in kaart te brengen en aan te geven welke maatregelen nodig zijn om de schoolgebouwen voldoende aardbeving bestendig te maken. Uit de inspecties is gebleken dat geen van de scholen van Noordkwartier voldoet aan de gestelde eisen voor aardbeving bestendigheid (groene versie NPR; voorjaar 2015). De hoog risico elementen (HRBE=High Risk Building Elements, b.v. schoorstenen) zijn bij alle scholen inmiddels verwijderd of aangepast.

Vanaf januari 2015 is er vanuit de gemeenten Loppersum en Delfzijl voor alle 9 gemeenten in het aardbevingsgebied een procedure opgesteld voor besluitvorming ten aanzien van het versterken van de schoolgebouwen, alsmede het integreren van de krimpopgave die ook nog speelt in Noord Groningen. Per gemeente is een transitietafel opgericht en aan deze transitietafels is per gemeente een programmaplan opgesteld waarin wordt omschreven welke scholen versterkt worden, en voor welke scholen nieuwbouw wordt gerealiseerd.

Gerealiseerd onderhoud

Sinds juni 2013 worden de huisvestingszaken begeleid door het Onderwijsbureau Meppel. Het onderhoud van de schoolgebouwen wordt uitgevoerd conform de meerjarenonderhoudsplanning (MJOP). De uitgewerkte onderhoudsplanning staat sinds kort geheel in TOBIAS, het digitale informatie en administratie systeem. Basis voor de meerjarenonderhoudsplanning is de conditiemeting. Het Onderwijsbureau is in 2015 overgestapt op deze genormeerde (NEN) manier van inspecteren/schouwen van scholen. De directeur van de school is verantwoordelijk voor aansturing van het regulier klein onderhoud. En de uitvoering van het planmatig preventief (=schilder) onderhoud, technisch binnenonderhoud en buitenonderhoud wordt begeleid door het Onderwijsbureau Meppel. Het buitenonderhoud is m.i.v. 1 januari 2015 overgeheveld van gemeente naar schoolbesturen. In 2018 is er alleen noodzakelijk onderhoud uitgevoerd aangezien alle schoolgebouwen van Noordkwartier de komende jaren zullen worden vernieuwd of worden versterkt.

Scholenplan aardbevingsgebied

De projecten

Loppersum

De gemeenteraad van Loppersum heeft in juni 2015 een besluit genomen over het programmaplan en in november 2015 de benodigde financiering. De projectteams zijn ingericht en in 2016 gestart. Voor Noordkwartier zullen de volgende projecten worden gerealiseerd:

- Nieuwbouw Kindcentrum Loppersum (**C.B.S. Roemte** en een school van Marenland/openbaar onderwijs)
- Nieuwbouw Kindcentrum Middelstum (**C.B.S. Wicher Zitsema** en een school van Marenland/openbaar onderwijs)
- Nieuwbouw samenwerkingschool/Kindcentrum Stedum (**De Klaver**).

In 2018 is gestart met de bouw, de verwachte opleveringsdatum is zomer 2019.

Appingedam

De beide kindcentra in Appingedam, OPwierde (**CBS De Triangel** en een school van Marenland/openbaar onderwijs) en Olingertil (**CBS De Citer** en een school van Marenland/openbaar onderwijs) zullen bouwkundig worden versterkt onder regie van de NAM/CVW. Tijdens de versterkings- werkzaamheden zullen de scholen in tijdelijke huisvesting worden ondergebracht. In 2017 is het voorbereidingstraject van de versterkingsoperaties opgestart.

Delfzijl:

De gemeenteraad van Delfzijl heeft een besluit genomen over het programmaplan en de bijbehorende financiering. In grote lijnen ziet het programma er zo uit:

- Nieuwbouw Kindcentrum Spijk, (**C.B.S. De Borgstee** samen met een school van Marenland/openbaar onderwijs);
- Nieuwbouw Kindcentrum West (**C.B.S. De Windroos** en **C.B.S. De Zaaier** zijn gestart met de fusiegesprekken en het opstellen van een PvE. De fusieschool zal deel uit gaan maken van het Kindcentrum West, samen met school van Marenland/openbaar onderwijs en een school van Primenius/katholiek onderwijs.
- Versterken gebouw van De Windroos, wordt onderdeel van Kindcentrum West
- Nieuwbouw **samenwerkingsschool/kindcentrum Farmsumerborg**
- Vervangende nieuwbouw Kindcentrum Tuikwerd (**C.B.S. De Vore** samen met een school van Marenland/openbaar onderwijs)

Hoofdstuk 7: Continuïteitsparagraaf

Algemeen

Noordkwartier heeft te maken met een aantal forse uitdagingen in haar omgeving. In willekeurige volgorde zijn de belangrijkste: de aardbevingsschade en de gevolgen daarvan voor de veiligheid van de scholen en eventuele nieuwbouw, de krimp en vergrijzing van de bevolking en de mogelijke verandering van de samenstelling van de bevolking, mede onder invloed van de aardbevingen.

In de voorgaande hoofdstukken is als rode draad aandacht besteed aan de ambities en de maatregelen van Noordkwartier die nodig zijn voor een gezonde en professionele bedrijfsvoering. Er deden zich geen zaken met politieke of maatschappelijke impact voor.

Deze punten verdienen ook in 2019 nog de volle aandacht.

Het Bestuur is van mening dat de organisatie in control is. Het 'in control' zijn betreft alle beleidsonderdelen: organisatie, personeel, onderwijs en financiën.

Ook in 2019 is er ruimte voor verdieping en verbreding. Deze verdieping en verbreding willen we ook terug zien in de ambities van de scholen. De directies benutten de professionele ruimte en creëren deze ruimte ook in de eigen school. De eigen kracht van de school kan worden benut binnen:

- Integraal Kindcentrum
- Eigentijds en digitaal onderwijs
- Passend onderwijs en meer- en hoogbegaafden
- Pedagogisch klimaat
- Innovatief (In de Begroting 2018 is een budget opgenomen voor innovatieve ontwikkelingen.)

Ook willen we ons nadrukkelijk verbinden met de omgeving: ouders en andere belanghebbenden. Enkele ontwikkelingen op dit terrein zijn:

- Partnerschap met ouders
- Digitaal ouderportal
- Verbeteren website Noordkwartier

Tenslotte zullen we de inzet ten aanzien van leren en ontwikkelen intensiveren.

Ontwikkelingen op dit terrein hebben betrekking op:

- Verantwoording laag in de organisatie: LeerKRACHT
- Blijven leren: instrument MOOI
- Intensivering samenwerking met andere partners.

Horizontale verantwoording en dialoog met belanghebbenden.

Met de medezeggenschapsraden van de scholen en de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad worden actuele zaken die spelen in de omgeving besproken en worden door de directeur en de bestuurder verantwoording afgelegd.

Jaarlijks wordt een 'lerarenarena' georganiseerd. Daarin wordt door leerkrachten van de verschillende scholen het beleid van de Stichting met het directieteam, de staf en de bestuurder besproken en wordt input geleverd voor het bestuursjaarplan.

Op de scholen zijn, naast de reguliere ouderavonden en individuele gesprekken met ouder en kind, koffieochtenden waarin ouders de gelegenheid hebben om met de directeur relevante onderwerpen te bespreken.

Op veel scholen wordt, als onderdeel van de methodiek van stichting leerKRACHT, feedbackgesprekken gevoerd met leerlingen, daarin geeft de leerling feedback op het leerproces en het handelen van de leerkracht.

Financieel beleid

Kengetallen

Kengetal	2018	2019	2020	2021	2022
Bestuur / Management	10,26	10,92	10,86	10,86	10,86
Personeel primair proces	88,30	93,90	93,96	92,13	87,49
Ondersteunend Personeel	15,29	16,55	13,45	10,93	10,93
Leerlingaantallen 1-10	1338	1368	1342	1299	1264

Gelet op de verwachte afname van het aantal scholen op langere termijn zal er gestuurd blijven worden op invulling van management vacatures door meerscholen directeuren. In regionaal verband wordt de komende jaren onverminderd met Marenland, Kids2b en gemeenten gewerkt aan de ontwikkeling van (integrale) kindcentra.

Meerjarenbegroting 2019

BATEN	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Rijksbijdrage OC en W	9.080.580	9.164.665	9.261.755	9.217.004	8.889.548
Overige Overheidsbijdragen	275.345	9.064	4.064	4.064	4.064
Overige Baten	983.806	1.033.423	1.015.615	1.021.140	1.024.632
Totale Baten	10.339.731	10.207.152	10.281.434	10.242.208	9.918.244

LASTEN	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Personele Lasten	8.366.594	9.149.950	8.939.278	8.751.441	8.492.828
Afschrijvingslasten	307.541	437.534	337.387	419.654	362.284
Huisvestingslasten	424.222	478.346	464.596	444.846	443.846
Overige Lasten	1.019.861	886.996	791.296	768.016	745.716
Totale lasten	10.118.218	10.952.826	10.532.557	10.383.957	10.044.674

RESULTAAT	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Rente baten	1.505	6.000	6.000	6.000	6.000
Netto Exploitatie resultaat	223.018	-739.674	-245.123	-135.749	-120.430

Op basis van de meerjarenbegroting volgt hier de geprognosticeerde balans voor de komende 4 jaar:

Activa	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Vaste activa					
Immateriële Vaste Activa	-	-	-	-	-
Materiële Vaste Activa	1.006.170	2.080.217	2.325.449	2.459.195	2.107.323
Financiële Vaste Activa	1.684.101	1.684.101	1.684.101	1.684.101	1.168.101
Totale vaste activa	2.690.271	3.764.318	4.009.550	4.143.296	3.791.424
Vlottende Activa					
Voorraden	-	-	-	-	-
Vorderingen	730.456	705.608	714.460	703.476	681.215
Effecten	-	-	-	-	-
Liquide middelen	3.058.463	1.335.691	440.389	178.362	372.770
Totaal Vlottende Activa	3.788.919	2.041.299	1.154.849	881.838	1.053.985
TOTALE ACTIVA	6.479.190	5.805.617	5.164.399	5.025.134	4.845.409

Passiva	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Eigen vermogen					
Algemene reserve	2.319.317	1.579.643	1.334.520	1.198.771	1.078.341
Bestemmingsreserve Publiek	560.893	560.893	560.893	560.893	560.893
Bestemmingsreserve Privaat	1.792.880	1.792.880	1.792.880	1.792.880	1.792.880
Overige Reserves	-	-	-	-	-
Totaal Eigen Vermogen	4.673.090	3.933.416	3.688.293	3.552.544	3.432.114
Voorzieningen	337.772	267.497	891	7.960	434
Langlopende schulden	-	-	-	-	-
Kortlopende schulden	1.486.328	1.604.704	1.475.215	1.464.630	1.412.861
TOTAAL PASSIVA	6.479.190	5.805.617	5.164.399	5.025.134	4.845.409

Zoals uit bovenstaande balans blijkt neemt de Materiele Vaste Activa fors toe als gevolg van de geplande investeringen in de Nieuwbouwscholen van Noordkwartier. Hierdoor dalen de liquide middelen fors en stijgen de afschrijvingslasten in 2019.

Ondanks deze investeringen en het geplande resultaat blijft de financiële positie Noordkwartier goed en wordt door middel van onderstaande kengetallen en kasstroomoverzicht bevestigd.

Financiële kengetallen	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Solvabiliteit (excl. voorzieningen)	72,12%	67,75%	71,42%	70,70%	70,83%
Solvabiliteit 2 (incl. voorzieningen)	77,34%	72,36%	71,43%	70,85%	70,84%
Liquiditeit: Current Ratio	2,58	1,27	0,78	0,60	0,75
Liquiditeit: Cash Ratio	2,08	0,83	0,30	0,12	0,26
Rentabiliteit	2,16%	-7,25%	-2,38%	-1,33%	-1,21%
Weerstandsvermogen Ministerie	45,20%	38,54%	35,87%	34,69%	34,60%
Weerstandsvermogen Ministerie exclusief privaat vermogen	27,86%	20,97%	18,44%	17,18%	16,53%
Weerstandsvermogen exclusief de Materiele Vaste Activa	35,46%	18,16%	13,26%	10,67%	13,36%

Kasstroom	2019	2020	2021	2022
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Kasstroom uit bedrijfsoperaties				
- Resultaat voor financiële baten en lasten	-745.674	-251.123	-141.749	-126.430
- Aanpassingen voor				
-- afschrijvingen	437.534	337.387	419.654	362.284
-- mutaties voorzieningen	-70.275	-266.606	7.069	-7.526
-- overige mutaties EV	-	-	-	-
- Veranderingen in vlottende middelen				
-- vorderingen	24.848	-8.852	10.984	22.261
-- kortlopende schulden	136.376	-129.489	-10.585	-51.769
Ontvangen interest	6.000	6.000	6.000	6.000
Betaalde interest	-	-	-	-
Buitengewoon resultaat	-	-	-	-
Totaal Kasstroom uit operationele activiteiten	-211.191	-312.683	291.373	204.820
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
(Des)investeringen immateriële vaste activa	-	-	-	-
(Des)investeringen materiële vaste activa	-1.511.581	-582.619	-553.400	-10.412
(Des)investeringen financiële vaste activa	-	-	-	-
Totaal Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-1.511.581	-582.619	-553.400	-10.412
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Mutatie langlopende schulden	-	-	-	-
Totaal Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-	-	-	-
Mutatie liquide middelen				
Beginstand liquide middelen	3.058.463	1.335.691	440.389	178.362
Mutaties liquide middelen	-1.722.772	-895.302	-262.027	194.408
Eindstand liquide middelen	1.335.691	440.389	178.362	372.770

Leerlingen

De leerlingen spelen een belangrijke rol in de stichting, aangezien hierop de bekostiging vanuit het ministerie wordt gebaseerd. Jaarlijks wordt de prognose van de leerlingaantallen in overleg met de schooldirecteuren vastgesteld en zo nodig bijgesteld. Het aantal leerlingen per 01-10-2018 (1.345 leerlingen) is ten opzichte van 01-10-2017 (1.348 leerlingen)

marginaal gedaald met 3 leerlingen. In de begroting van 2018 was rekening gehouden met een stijging van 7 leerlingen. In de huidige prognose zal het leerlingaantal dalen naar ongeveer 1.264 leerlingen in 2022. Hierbij is dan ook rekening gehouden met de fusie tussen de Windroos en de Zaaier.

Investeringsen

In de begroting is ook rekening gehouden met de geplande investeringen. Hierbij is rekening gehouden met de te verwachten krimp van het aantal leerlingen en met de nieuwe huisvesting in de toekomst van een aantal scholen, als gevolg van de aardbevingen. Het beleid richt zich op samenwerking van scholen, daarop zijn de investeringsplannen bijgesteld. Zoals uit de meerjarenbegroting blijkt, wordt in de komende jaren fors geïnvesteerd in inventaris voor de nieuwe scholen. Aangezien het om een fors bedrag gaat is het van groot belang om inzicht te hebben in de liquiditeit op langere termijn. Uit het kasstroom overzicht blijkt dat Noordkwartier deze investeringen kan realiseren, zonder dat de liquiditeit van de organisatie in gevaar komt. Hierbij is het van belang, dat de begrote resultaten voor de komende jaren niet negatiever uit zullen vallen.

Personeel

Noordkwartier heeft de laatste jaren haar zittend personeel weten te beschermen door te werken met een flexibele schil d.m.v. Payroll. Naast een flexibele schil hebben we met een aantal regelingen in het kader van flankerend beleid het natuurlijke verloop gestimuleerd. Dat is door het lerarentekort niet meer aan de orde en daarom is gebruikmaking van Payrollconstructies per 1 januari 2017 stopgezet en is het flankerend beleid niet meer geënt om natuurlijk verloop te bevorderen. Onze flexibele schil is nu de flexpool, ter hoogte van minimaal 4% van ons personeelsbestand. Overigens wordt bij de gewenste inzet van personeel rekening gehouden met de ontwikkeling van het aantal leerlingen. Verder is Noordkwartier per 1 januari 2018 Eigen Risicodragers geworden voor het verzuim. In de begroting is rekening gehouden met een verzuim van 6%. Verder wordt, indien het verzuimpercentage hoger is dan 6% een beroep gedaan op de in de loop van de afgelopen jaren gevormde bestemmingsreserve personeel.

Materiele kosten

De materiële bekostiging is berekend op basis van de werkelijke leerlingaantallen per 1 oktober 2018 en de normbekostiging 2019. Op een aantal van deze kosten sturen we nadrukkelijk, omdat deze leerling afhankelijk zijn. Verder wordt opgemerkt, dat in de begroting rekening is gehouden met de vorming van de voorziening binnen-onderhoud en voor buiten-onderhoud. Hiermee worden op dit moment nog niet het risico gedekt van leegstand. Maar hier wordt in de toekomst op ingespeeld door bij de nieuwbouw hier rekening mee te houden en door middel van scholenfusies.

Resultaat

De begrote opbrengsten zijn gebaseerd op de prognose van de ontwikkeling van het aantal leerlingen in de komende jaren. Verder zijn de loonkosten doorgerekend tot en met kalenderjaar 2022, waarbij ook rekening is gehouden met een aantal noodzakelijke taakstellingen (minder inzet van personeel). De afschrijvingskosten zijn meegenomen, op basis van de door de scholen en bovenschools management geplande investeringen. Hierbij is rekening gehouden met de geplande scholenfusies per 1 augustus 2021 van de Windroos en de Zaaier

Goed bestuur zorgt voor een optimale inzet van mensen en middelen en maakt dat onderwijskwaliteit, opbrengsten, goed werkgeverschap en ouderparticipatie in het handelen centraal staan. Daarbij moet aandacht zijn voor risico's en risicobeheersing. Risicomanagement bestaat uit het op een gestructureerde wijze identificeren, analyseren en beheersen van risico's. Het gaat daarbij vooral om risico's die de realisering van strategische doelen kunnen belemmeren.

Hoofdstuk 8: Interne risicobeheersing en controlesysteem

Het interne risicobeheersingssysteem van het bestuur bestaat uit:

- De planning- en controlecyclus: elk jaar wordt voor de komende vier jaar een financiële planning opgesteld. In deze plannen worden het strategische beleid en de financiering hiervan verder uitgewerkt. Het plan omvat ook de strategische doelstelling voor het komende jaar en het budget. Periodiek wordt gerapporteerd over de operationele en financiële performance (early warning system) middels Planning & Control sessies;
- Accountantsverklaring: hierin wordt de betrouwbaarheid van de financiële rapportage expliciet door het verantwoordelijke management bevestigd;
- Duidelijke rollenscheiding is aangebracht binnen het bestuur door 'Code goed bestuur'.

Budgetbeheer en financiële buffers bij risicomanagement

Budgetbeheer verwijst naar de capaciteit van een organisatie om tegenvallers op korte en middellange termijn op te vangen en de rol die financiële buffers bij dit alles kunnen en moeten spelen. Goede liquiditeitsbegrotingen en meerjarige exploitatie- en investeringsbegrotingen zijn van groot belang. Zij maken duidelijk welke invloed investeringen en exploitatieresultaten hebben op de liquiditeit van Noordkwartier. De aanwezigheid van financiële buffers mag er niet toe leiden dat de beheersing van risico's niet ter hand worden genomen.

Het aanleggen van buffers is alleen te rechtvaardigen voor risico's die niet op andere manieren beheersbaar zijn of onvoldoende voorzien kunnen worden.

Het gaat dan om:

Grote fluctuaties in leerlingenaantallen:

- Gelet op de verwachte ontwikkeling van het aantal leerlingen is de kans hierop klein, aangezien in de meerjarenbegroting rekening wordt gehouden met de ontwikkeling van het aantal leerlingen en hier wordt rekening mee gehouden met de gewenste personele inzet.

Financiële gevolgen van arbeidsconflicten

- Zie ook Hoofdstuk 3: Personele kengetallen en personeelsbeleid. De kans hierop is klein.

Instabiliteit in de bekostiging.

- De kans hierop op middellange termijn is klein.

Onvolledige indexatie van de bekostiging

- Kans is aanwezig, maar dit risico is beperkt en beheersbaar.

Risico als gevolg van de aardbevingsproblematiek, die gelet op de inzet die wordt gevraagd van Noordkwartier aanzienlijk is.

- De kans hiervan is groot en de voor de kosten van de ingeschatte inzet hiervan is een bedrag gereserveerd op de balans. Het gaat hierbij dan om de extra inzet die nodig voor de begeleiding van de nieuwe huisvesting en inrichting hiervan. Deze extra inzet wordt gedekt door de ontvangen en gereserveerde gelden van de Nationaal Coördinator (€ 221.000)

Restrisico's (voortkomend uit een deugdelijke risico-inventarisatie) waarbij voor de eerste vier risico's alle moeite gedaan moet worden om de kans van optreden en de gevolgen direct of indirect te beïnvloeden.

De omvang van de bufferliquiditeit moet passen bij het risicoprofiel.

De Commissie Don heeft normen bepaald voor de benodigde bufferliquiditeit. Dit bedrag kan worden verhoogd of verlaagd als de vijf genoemde risico's een duidelijk andere omvang hebben. Men spreekt van een toereikend beheersingsniveau wanneer een schoolbestuur voor meer dan 60% van de middelgrote en urgente risico's adequate beheersingsmaatregelen heeft getroffen. In dat geval kan volstaan worden met een door de Commissie Don geadviseerde bufferliquiditeit.

Zoals eerder is vermeld, geeft het weerstandsvermogen een indicatie van de financiële reservepositie. Het weerstandsvermogen wordt verschillend gedefinieerd. Zo definieert het ministerie het weerstandsvermogen als het eigen vermogen gedeeld door de totale baten uit de bedrijfsvoering en dient minimaal 5 te zijn.

Ook wordt het weerstandsvermogen worden berekend door het eigen vermogen te corrigeren voor de materiële vaste activa, en dit weg te zetten tegen de rijksbijdragen ((Eigen vermogen – materiële vaste activa)/ Rijksbijdragen). In deze berekening wordt dus het eigen vermogen gecorrigeerd voor de materiële vaste activa en wordt hierdoor het weerstandsvermogen uitsluitend gebruikt als bufferfunctie en niet als financieringsfunctie. Vaste activa kunnen immers niet verkocht worden om calamiteiten te financieren. Daardoor zou de continuïteit van de organisatie in gevaar komen. Een percentage tussen de 5 en 20 procent wordt als voldoende gezien.

Stichting Christelijk Primair
Onderwijs Noordkwartier

Financieel jaarverslag 2018

Inhoudsopgave

Toelichting op onderdelen van het jaarverslag	Pagina
Bestuursverslag	1
Financiële kengetallen	56
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2018	57
Staat van baten en lasten over 2018	59
Kasstroomoverzicht	60
Toelichting behorende tot de jaarrekening:	61
Grondslagen	61
Toelichting op de balans per 31 december 2018	65
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	69
Gebeurtenissen na balansdatum	69
Model G, Overzicht doelsubsidies OCW	70
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2018	71
Overzicht verbonden partijen	74
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	75
Bestemming van het resultaat	77
Gegevens over de rechtspersoon	78
Overige gegevens	
Controleverklaring	79

Financiële kengetallen

Aan de hand van de jaarrekening kunnen een aantal kengetallen en ratio's worden berekend die verder inzicht kunnen geven in de gevolgen van het gevoerde beleid over het boekjaar en waardoor het beeld uit de jaarrekening kan worden verduidelijkt.

<u>Kengetallen</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
<u>Rentabiliteit</u> <i>Exploitatieresultaat in een percentage van de totale baten.</i> De rentabiliteit geeft aan in hoeverre de inkomsten en uitgaven van een instelling elkaar in evenwicht houden.	2%	7%
<u>Current ratio</u> <i>Verhouding vlottende activa en kortlopend vreemd vermogen.</i> Deze verhouding geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is aan haar korte termijnverplichtingen te voldoen. Een waarde tussen de 1,5 en 2 is goed. Ligt de waarde boven de 1,5 dan is de organisatie in staat aan haar korte termijnverplichtingen te voldoen.	2,58	2,25
<u>Solvabiliteit 1</u> <i>Eigen vermogen in percentage van het totale vermogen</i>	72,1%	68,2%
<u>Solvabiliteit 2</u> <i>Eigen vermogen plus voorzieningen / totale passiva</i> De solvabiliteit geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is aan haar lange termijnverplichtingen te voldoen. 25% a 50% wordt als goed aangemerkt. Is de waarde hoger dan 25% (solvabiliteit 1) dan is de organisatie in staat om aan haar lange termijn verplichtingen te voldoen. Bij solvabiliteit 2 wordt door het ministerie van OCW een signaleringswaarde gehanteerd van 30%.	77,3%	75,0%
<u>Weerstandsvermogen</u> <i>(Eigen vermogen minus Materiele vaste activa) / Totale baten</i> Het weerstandsvermogen geeft de vrije vermogensbuffer aan voor het opvangen van calamiteiten. Een percentage tussen de 5 en 20 procent wordt gezien als voldoende buffer.	35,5%	26,0%
Aantal leerlingen per teldatum 1-10 (t-1)	1.348	1.422
Gemiddeld aantal FTE (exclusief vervanging)	113,84	100,20
<u>Personeelskosten per FTE</u>	73.497	75.032

A.1.1 Balans per 31 december 2018

(na verwerking resultaatbestemming)

1.	Activa	31 december 2018	31 december 2017
1.2	Materiële vaste activa	1.006.170	1.170.757
1.3	Financiële vaste activa	1.684.101	1.682.596
	Totaal vaste activa	2.690.271	2.853.353
1.5	Vorderingen	730.456	754.303
1.7	Liquide middelen	3.058.462	2.916.457
	Totaal vlottende activa	3.788.919	3.670.760
	Totaal activa	6.479.189	6.524.113

2.	Passiva	31 december 2018	31 december 2017
2.1	Eigen vermogen	4.673.090	4.450.072
2.2	Voorzieningen	337.772	445.926
2.4	Kortlopende schulden	1.468.327	1.628.114
	Totaal passiva	<u>6.479.189</u>	<u>6.524.113</u>

A.1.2 Staat van baten en lasten over 2018

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
3. Baten			
3.1 Rijksbijdrage OCW	9.080.580	8.413.145	8.889.809
3.2 Overige overheidsbijdragen	275.345	9.064	267.260
3.5 Overige baten	<u>983.806</u>	<u>853.037</u>	<u>667.692</u>
Totaal baten	10.339.731	9.275.246	9.824.762
4. Lasten			
4.1 Personeelslasten	8.366.594	7.974.247	7.518.268
4.2 Afschrijvingen	307.541	238.271	269.727
4.3 Huisvestingslasten	424.222	440.816	351.855
4.4 Overige lasten	<u>1.019.861</u>	<u>914.463</u>	<u>1.010.625</u>
Totaal lasten	<u>10.118.218</u>	<u>9.567.796</u>	<u>9.150.475</u>
Saldo baten en lasten	221.514	292.550-	674.286
5 Financiële baten en lasten	1.505	6.000	46.558
Netto resultaat	<u><u>223.018</u></u>	<u><u>286.550-</u></u>	<u><u>720.844</u></u>

A.1.3 Kasstroomoverzicht

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat voor financiële baten en lasten	221.514	674.286
<i>Aanpassingen voor:</i>		
- Afschrijvingen	307.541	269.727
- Mutaties voorzieningen	108.154-	169.285-
<i>Veranderingen in vlottende middelen:</i>		
- Vorderingen	23.847	188.255-
- Kortlopende schulden	<u>159.787-</u>	<u>472.339</u>
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	284.960	1.058.813
Ontvangen interest	<u>-</u>	<u>24</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	284.960	1.058.837
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
(Des)investeringen materiële vaste activa	142.954-	210.005-
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	<u>142.954-</u>	<u>-</u>
Mutatie liquide middelen	142.006	848.832
Beginstand liquide middelen	2.916.457	2.067.625
Mutatie liquide middelen	<u>142.006</u>	<u>848.832</u>
Eindstand liquide middelen	<u><u>3.058.462</u></u>	<u><u>2.916.456</u></u>

Toelichting behorende tot de jaarrekening:

Grondslagen

De activiteiten van Stichting Christelijk Primair Onderwijs Noordkwartier bestaan uit het geven van primair onderwijs.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is vastgesteld dat de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn, met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

Voor zover niet anders is vermeld worden activa, voorzieningen en schulden opgenomen tegen de nominale waarde.

De genoemde bedragen, voorzover niet anders vermeld, zijn opgenomen in hele euro's.

Het kasstroomoverzicht is opgenomen volgens de indirecte methode. De toelichting vloeit voort uit de toelichting op de afzonderlijke posten in de jaarrekening en is daarom niet apart opgenomen.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname van het materieel vast actief.

De activeringsgrens is: € 500,-

Het systeem van afschrijvingen is als volgt:

Gebouwen, bestaande uit:

- Gebouwen 3% en 5% van de aanschafwaarde

Inventaris en apparatuur, bestaande uit:

- Inventaris 5% en 10% van de aanschafwaarde
- ICT 10% en 20% van de aanschafwaarde
- Technische inventaris 5% van de aanschafwaarde

Overige vaste bedrijfsmiddelen, bestaande uit:

- Onderwijsleerpakket 13% van de aanschafwaarde

Schattingswijziging

In 2019 (Wicher Zitsema, De Roemte, De Klaver) respectievelijk 2020 (De Borgstee, Farmsumerborg, De Zaaier) zullen de scholen intrek nemen in een nieuw te bouwen schoolgebouw. Voor de activa welke niet wordt meegenomen naar het nieuwe gebouw is daarom in 2018 de afschrijvingstermijn herzien. De resterende boekwaarde per 1-1-2018 wordt afgeschreven over de resterende levensduur van 18 respectievelijk 30 maanden. In 2018 heeft dit geleid tot een aanvullende last van €94.512;

Financiële vaste activa

De leningen en vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen. De onder de financiële vaste activa opgenomen obligaties worden, voorzover ze worden aangehouden tot het einde van de looptijd, gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaarde. Obligaties die niet tot het einde van de looptijd worden aangehouden, worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Aandelen worden gewaardeerd tegen marktwaarde.

De overige effecten betreft participaties in het liquiditeitsfonds van ASR. Deze zijn gewaardeerd tegen marktwaarde en voldoen aan de voorwaarden van de Regeling beleggen en belenen.

Vorderingen

Bij eerste verwerking worden de vorderingen opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. De vorderingen worden verminderd met de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van het bestuur. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Algemene reserve

De Algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen werkelijke baten en lasten.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserve privaat is gevormd uit resultaten uit voorgaande jaren vanuit de private geldstromen en middels het private resultaat over het onderhavige boekjaar.

De bestemmingsreserve Personeel betreft een reserve voor nascholing, mobiliteit, ouderschaps- en zorgverlof en algemeen. Deze reserve zal ook gebruikt worden voor de gevolgen van krimp.

Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde, met uitzondering van voorzieningen ter zake van personeel en soortgelijke verplichtingen. Deze worden opgenomen tegen de berekende contante waarde. Een voorziening wordt eerst gevormd als voldaan is aan de vereisten terzake van het vormen van voorzieningen.

De voorziening jubilea is opgenomen tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

De voorziening onderhoud is gebaseerd op de onderhoudsplanning van de komende jaren. De dotatie is op basis van de planning berekend en gelijkmatig verdeeld over de jaren. Periodiek wordt de planning geactualiseerd. Jaarlijks wordt bekeken of de dotatie toereikend is.

Langlopende en kortlopende schulden

De langlopende en kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Langlopende/kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Deze is gelijk aan de nominale waarde

Pensioenen

Er is één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling en wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerder, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Per ultimo boekjaar heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 103,8% (Beleidsdekkingsgraad). De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. De stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De stichting heeft daarom de pensioenregeling verwerkt als een "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering" en heeft alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Baten

Onder baten wordt verstaan de van overheidswege toegekende (normatieve) bijdrage OCW, overige OCW subsidies en (gemeentelijke) overheidsbijdragen, alsmede de van derden toegekende overige bijdragen. De baten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Lasten

De lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. Verliezen die hun oorsprong vinden in het boekjaar worden in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

A.1.1.4 Toelichting op de balans per 31 december 2018

1. Activa	Mutaties 2018									
	Aanschaf- waarde per 31 december 2017	Afschrijvingen tot en met 31 december 2017	Boekwaarde per 31 december 2017	Investerings- waarde	Desinves- tering- en	Afschrijvingen desinvesteringen	Afschrijvingen tot en met 31 december 2018	Aanschaf- waarde per 31 december 2018	Afschrijvingen tot en met 31 december 2018	Boekwaarde per 31 december 2018
1.2 Materiële vaste activa										
1.2.2 Inventaris en apparatuur	4.065.006	3.146.568-	918.439	79.633	0-	249.594-	0	4.144.640	3.396.161-	748.478
1.2.3 Overige vaste bedrijfs- middelen	1.240.274	987.956-	252.318	63.321	0	57.947-	0-	1.303.595	1.045.903-	257.692
Materiële vaste activa	5.305.281	4.134.524-	1.170.757	142.954	0-	307.541-	0	5.448.235	4.442.065-	1.006.170

Onder inventaris en apparatuur vallen de posten Meubilair, Technisch inventaris en ICT middelen.
Onder overige vaste bedrijfsmiddelen vallen investeringen in onderwijsleerpakket en overige investeringen.

1.3 Financiële vaste activa

	Boekwaarde per 31 december 2017	Mutaties 2018			Boekwaarde per 31 december 2018
		Investe- ringen	Desinves- teringen	Resultaat	
1.3.6 Effecten:					
Overige effecten	1.682.596	-	-	1.505	1.684.101
Totaal	<u>1.682.596</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1.505</u>	<u>1.684.101</u>

De overige effecten betreft participaties in het liquiditeitsfonds van ASR. Deze zijn gewaardeerd tegen marktwaarde en voldoen aan de voorwaarden van de Regeling beleggen en belenen. FVA zijn gefinancierd met private middelen

1.5 Vorderingen

	31 december 2018	31 december 2017
1.5.1 Debiteuren	126.623	114.302
1.5.2 Vorderingen OCW	397.463	401.779
De vordering OCW heeft betrekking op de overlopende posten vanuit de personele lumpsum, impulsgebieden en personeels- en arbeidsmarktbeleid.		
1.5.6 Overige overheden	119.136	75.463
1.5.7 Overige vorderingen	15.150	20.400
<i>Overige overlopende activa</i>	<i>72.085</i>	<i>121.193</i>
<i>Vervangingsfonds</i>	<i>-</i>	<i>21.166</i>
<i>Kruisposten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.5.8 Overlopende activa	<u>72.085</u>	<u>142.359</u>
Totaal Vorderingen	<u><u>730.457</u></u>	<u><u>754.303</u></u>

De vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

1.7 Liquide middelen

	31 december 2018	31 december 2017
1.7.1 Kasmiddelen	570	509
1.7.2 Banken	<u>3.057.892</u>	<u>2.915.948</u>
	<u><u>3.058.462</u></u>	<u><u>2.916.457</u></u>

2.1 Eigen vermogen

	Boekwaarde per 31 december 2017	Mutaties 2018		Boekwaarde per 31 december 2018
		Bestemming resultaat	Overige mutaties	
2.1.1 Algemene reserve	2.062.357	256.960	-	2.319.317
2.1.2 Bestemmingsreserve publiek	560.893	-	-	560.893
2.1.3 Bestemmingsreserve privaat	1.826.822	33.942-	-	1.792.880
	4.450.072	223.018	-	4.673.090

De bestemmingsreserve privaat is gevormd uit resultaten uit voorgaande jaren vanuit de private geldstromen.

Toelichting Bestemmingsreserve publiek:

	Boekwaarde per 31 december 2017	Mutaties 2018		Boekwaarde per 31 december 2018
		Bestemming resultaat	Overige mutaties	
Personele reserve	560.893	-	-	560.893
	560.893	-	-	560.893

2.2 Voorzieningen

	Boekwaarde per 31 december 2017	Mutaties 2018			Boekwaarde per 31 december 2018	Kortlopende deel < 1 jaar	Langlopende deel > 1 jaar
		Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval			
2.2.1 Personeel	80.865	13.989	5.119-	-	89.735	13.173	76.562
<i>Jubilea</i>	<i>80.865</i>	<i>13.989</i>	<i>5.119-</i>	<i>-</i>	<i>89.735</i>	<i>13.173</i>	<i>76.562</i>
2.2.3 Overige voorzieningen	365.061	23.282	35.306-	105.000-	248.037	98.217	149.820
<i>Onderhoud</i>	<i>365.061</i>	<i>23.282</i>	<i>35.306-</i>	<i>105.000-</i>	<i>248.037</i>	<i>98.217</i>	<i>149.820</i>
	445.926	37.271	40.425-	105.000-	337.772	111.390	226.382

2.4 Kortlopende schulden

	31 december 2018	31 december 2017	
2.4.3	Crediteuren	237.002	155.353
2.4.4	OCW Dit betreft het saldo van de afgelopen geormerkte subsidies van OCW.	-	71.791
2.4.7.1	<i>Loonheffing</i>	298.502	248.028
2.4.7.3	<i>Premies sociale verzekeringen</i>	25.215	33.551
2.4.7	Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen	<u>323.716</u>	<u>281.579</u>
2.4.8	Schulden terzake van pensioenen	93.936	80.030
2.4.9	Overige kortlopende schulden	75.362	305.698
2.4.10.5	<i>Overlopende passiva m.b.t. vakantiegeld</i>	252.820	213.471
2.4.10.8	<i>Overlopende passiva algemeen</i>	183.500	269.777
2.4.10.8	<i>Overlopende passiva mbt subsidie Gemeente</i>	39.991	57.030
2.4.10.8	<i>Overlopende passiva mbt subsidie overig</i>	262.000	193.387
2.4.10	Totaal overlopende passiva	<u>738.311</u>	<u>733.664</u>
	Totaal kortlopende schulden	<u><u>1.468.327</u></u>	<u><u>1.628.114</u></u>

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

2.5 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Er is een contract met Onderwijsbureau Meppel. Dit contract wordt periodiek verlengd.

Er is m.i.v. 01-01-2015 een contract afgesloten met DVEP voor de levering van elektriciteit voor een jaarbedrag van ca. € 26.068. Het contract loopt tot 31-12-2020.

Er is m.i.v. 01-01-2015 een contract afgesloten met Eneco voor de levering van gas voor een jaarbedrag van ca. € 43.854. Het contract loopt tot 31-12-2020.

Er is m.i.v. 01-01-2015 een contract afgesloten met Brin voor de levering van een onderwijscloud van ca. € 34.411. Het contract loopt tot 30-08-2021.

Er is m.i.v. 01-07-2017 een huurcontract afgesloten met de Gemeente Appingedam voor een jaarbedrag van € 15.682. Het betreft de huisvesting van het bestuurskantoor. Het contract loopt tot 01-07-2027.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de waardering van de in de balans getoonde posten of het resultaat.

Model G, Overzicht doelsubsidies OCW

De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking:

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Totaalbedrag toewijzing (€)	Ontvangingen in 2018	Geheel uitgevoerd en afgerond	Nog niet geheel afgerond
Subsidie voor studieverlof			3.741	3.741	X	
			3.741	3.741		

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

G2-A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing (€)	Ontvangingen t/m 2017	Lasten t/m 2017	Stand begin 2018	Ontvangingen in 2018	Lasten in 2018	Te verrekenen 31-12-18
Aflopend			-	-	-	-	-	-	-

G2-B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing (€)	Ontvangingen t/m 2017	Lasten t/m 2017	Stand begin 2018	Ontvangingen in 2018	Lasten in 2018	Stand ultimo 2018
Doorlopend			-	-	-	-	-	-	-

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2018

3 Baten

3.1 Rijksbijdragen OCW

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
3.1.1.1	8.128.133	7.538.224	7.972.018
3.1.2.2	573.305	490.289	523.959
	8.701.438	8.028.513	8.495.977
3.1.3	379.142	384.632	393.832
	9.080.580	8.413.145	8.889.809

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
3.2.1	161.392	2.300	144.256
3.2.2	113.953	6.764	123.004
	275.345	9.064	267.260

3.5 Overige baten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
3.5.1	9.215	9.987	15.872
3.5.2	846.863	771.765	506.291
3.5.4	175	-	500
3.5.5	57.549	33.925	57.902
3.5.6	70.004	37.360	87.127
	983.806	853.037	667.692

4.1 Personele lasten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
4.1.1.1	5.707.563	5.342.531	5.090.778
4.1.1.2	1.074.544	1.005.821	1.085.855
4.1.1.3	771.595	722.246	713.874
4.1.1	7.553.702	7.070.598	6.890.507
4.1.2.1	13.989	13.300	8.701
4.1.2.2	601.107	461.871	693.334
4.1.2.3	205.242	310.360	128.469
4.1.2.4	137.116	118.118	96.363
4.1.2	957.454	903.649	926.866
4.1.3	144.563-	-	299.104-
	8.366.594	7.974.247	7.518.268

	Realisatie 2018	Realisatie 2017
Gemiddeld aantal FTE (exclusief vervanging)	114	100

4.2 Afschrijvingen

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
4.2.2.2	249.594	178.269	156.580
4.2.2.4	57.947	60.002	62.055
	307.541	238.271	218.635
Boekresultaat desinvesteringen	0-		51.092
	307.541	238.271	269.727

4.3 Huisvestingslasten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
4.3.1	248.991	197.993	250.408
4.3.3	46.968	17.043	29.833
4.3.4	80.959	94.535	91.728
4.3.5	105.833	91.352	103.609
4.3.6	15.174	16.234	13.289
4.3.7	81.718-	19.942	160.058-
4.3.8	8.016	3.717	23.046
	424.222	440.816	351.855

4.4 Overige lasten

		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
4.4.1	Administratie- en beheerslasten	376.278	379.179	368.623
4.4.2.1	<i>Inventaris en apparatuur</i>	4.807	7.610	5.998
4.4.2.2	<i>Leermiddelen</i>	207.013	183.512	195.309
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	211.821	191.122	201.307
4.4.4	Overig	431.763	344.162	440.695
		<u>1.019.861</u>	<u>914.463</u>	<u>1.010.625</u>
<i>Uitsplitsing</i>				
4.4.1.1	Honorarium onderzoek jaarrekening	7.715		7.490
	Accountantslasten	<u>7.715</u>		<u>7.490</u>

Flynth Audit heeft voor de controle van de jaarrekening een mantelcontract afgesloten met Onderwijsbureau Meppel. Als gevolg hiervan factureert Flynth Audit aan Onderwijsbureau Meppel en niet rechtstreeks aan de afzonderlijke schoolbesturen, welke bij Onderwijsbureau Meppel zijn aangesloten. Onderwijsbureau Meppel brengt voor haar totale dienstverlening aan de afzonderlijke schoolbesturen een all-in vergoeding in rekening. Hierin zijn de kosten voor de controle van de jaarrekening opgenomen. Het bedrag dat in de jaarrekening is toegelicht aangaande de controle van de jaarrekening is gebaseerd op een interne calculatie van het totale budget van Flynth Audit, welke gebaseerd is op de omvang van het schoolbestuur ten opzichte van het totaal.

5 Financiële baten en lasten

		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
5.1	Rentebaten	-	6.000	24
5.3	Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	1.505	-	46.534
		<u>1.505</u>	<u>6.000</u>	<u>46.558</u>

A.1.7

Overzicht verbonden partijen

Overige verbonden partijen (minderheidsbelang en geen beslissende zeggenschap)

<u>Naam</u>	<u>Juridische vorm</u>	<u>Statutaire zetel</u>	<u>Code activiteit</u>
Stichting Samenwerkingsverband PO 20-01	Stichting	Groningen	4
Stichting Brede Scholen Appingedam	Stichting	Appingedam	3

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

A.1.8

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren die op Stichting Christelijk-Primair Onderwijs Noordkwartier van toepassing is.

Op grond van de WNT regelgeving is de klasseindeling B van toepassing. Bij deze klasseindeling geldt voor 2018 een bezoldigingsmaximum van € 122.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

1. BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN

1a. Leidinggevende topfunctionarissen mét dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievulling (bedragen in €)

Naam	W. Drenth																			
Funcțiegegevens	Directeur-Bestuurder																			
Aanvang en einde functievulling 2018	1/1-31/12																			
Omvang dienstverband in FTE	1																			
Dienstbetrekking j/n	j																			
Bezoldiging																				
Beloning plus belastbare onkostenvervoerdiensten	92.627																			
Beloningen betaalbaar op termijn	15.446																			
Subtotaal	108.073																			
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	122.000																			
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag																				
Totaal bezoldiging	108.073																			
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan																				
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling																				

Gegevens 2017

Aanvang en einde functievulling 2017	1/1-31/12																			
Omvang dienstverband 2017 in FTE	1																			
Beloning plus belastbare onkostenvervoerdiensten	86.840																			
Beloningen betaalbaar op termijn	14.507																			
Subtotaal	101.347																			
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	118.000																			
Totaal bezoldiging 2017	101.347																			

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen (bedragen in €)										
Naam	J. Anninga	P.B. Boon	K. de Groot	J.W. Hendriksen	G.J. Lomulder					
Funciegegevens	Voorzitter	Lid RVT	Lid RVT	Lid RVT	Lid RVT					
Aanvang en einde functievervulling 2018	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	28/6-31/12					
Bezoldiging										
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	4.887	3.070	3.111	3.035	1.600					
Beloningen betaalbaar op termijn	4.887	3.070	3.111	3.035	1.600					
Subtotaal										
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	18.300	12.200	12.200	12.200	6.250					
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag										
Totaal bezoldiging	4.887	3.070	3.111	3.035	1.600					
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan										
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling										
Gegevens 2017										
Aanvang en einde functievervulling 2017	11/5-31/12	11/5-31/12	11/5-31/12	21/9-31/12						
Totale bezoldiging 2017	3.041	2.286	2.333	882						
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	11.396	7.597	7.597	3.298						

3. OVERIGE RAPPORTAGEVERPLICHTINGEN OP GROND VAN DE WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Bestemming van het resultaat

Het voorstel voor de resultaatbestemming is als volgt:

- € 256.960 wordt toegevoegd aan de algemene reserve
- € 33.942- wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve privaat

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

Bovenschools management/College van bestuur:

- W.Drenth

Toeziçhthouder:

- J. Anninga
- P.B. Boon
- K. de Groot
- J.W. Hendriksen
- G.J. Lomulder

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer	41558
Naam instelling	Stichting Christelijk Primair Onderwijs Noordkwartier
KvK-nummer	2090719
Statutaire zetel	Appingedam
Adres	Professor R.P. Cleveringaplein 3
Postadres	Postbus 10
Postcode	9930 AA
Plaats	Delfzijl
Telefoon	0596-632194
E-mailadres	info@noordkwartier.nl
Website	www.noordkwartier.nl
Contactpersoon	W. Drenth
Telefoon	0596-632397
E-mailadres	w.drenth@noordkwartier.nl

BRIN-nummers	04HO	Wicher Zitsema-School Christelijk Basisonderwijs
	06NH	Christelijke Basisschool De Citer
	07LU	Chr Basissch de Vore
	07ZS	Christelijke Basisschool Roemte
	08AS	cbs De Borgstee
	08UN	Basisschool De Windroos
	08VQ	Farmsumerborg
	10HK	Christelijke Basisschool de Triangel
	11BP	CBS De Zaaier
	16US	Basisschool De Klaver

Overige gegevens

Controleverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de Raad van Toezicht van Stichting Christelijk Primair Onderwijs Noordkwartier

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Christelijk Primair Onderwijs Noordkwartier te gemeente Delfzijl gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Christelijk Primair Onderwijs Noordkwartier op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Christelijk Primair Onderwijs Noordkwartier, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1(j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directeur-bestuurder en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. De directeur-bestuurder is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is de directeur-bestuurder tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directeur-bestuurder noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directeur-bestuurder afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet de directeur-bestuurder de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directeur-bestuurder het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directeur-bestuurder moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;

het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directeur-bestuurder gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 12 april 2019
Flynth Audit B.V.

Was getekend

drs. R.M. Janssen RA